

Regelink
Ecologie & Landschap

Ecologische quickscan

Sloop Schuwacht 1, 146-154a in Lekkerkerk

In het kader van de Wet natuurbescherming

Definitief

Colofon

Tekst, foto's en samenstelling	Marlien de Voogd
In opdracht van	gemeente Krimpenerwaard
Naam opdrachtgever	dhr. A.J. Verweij
Rapportnummer	RA19484-01
Status rapport	Definitief
Datum oplevering rapport	03 februari 2020
Aantal pagina's	65
Collegiale toets	Arthur Hoffmann
Wijze van citeren	Voogd, M. de, 2020. Ecologische quickscan - Sloop Schuwacht 1, 146-154a in Lekkerkerk. In het kader van de Wet natuurbescherming. Rapport RA19484-01, Regelink Ecologie & Landschap, Wageningen

Regelink
Ecologie & Landschap

Regelink Ecologie & Landschap

Gerrit Zegelaarstraat 1

6709 TA Wageningen

085-7737676

info@regelink.nl

www.regelink.nl

Lid Netwerk Groene Bureaus

Inhoudsopgave

1. Inleiding	5
1.1 Aanleiding	5
1.2 Doel	5
1.3 Wet natuurbescherming	6
2. Werkwijze	7
3. Plangebied en ingreep	8
3.1 Ligging plangebied	8
3.2 Beschrijving plangebied	8
3.3 Ecotopen	12
3.4 Ingreep	13
4. Resultaten	14
4.1 Beschermde gebieden	14
4.2 Bescherming van houtopstanden	14
4.3 Vogels	15
4.4 Planten	16
4.5 Vleermuizen	17
4.6 Knaagdieren	19
4.7 Muizen	19
4.8 Marterachtigen	21
4.9 Overige zoogdieren	23
4.10 Reptielen	24
4.11 Amfibieën	24
4.12 Vissen	26
4.13 Vlinders en libellen	26
4.14 Overige ongewervelden	28
4.15 Samenvatting resultaten	29
5. Effectbeoordeling en toetsing	31
5.1 Natura 2000 gebieden	31
5.2 Natuur Netwerk Nederland	31
5.3 Houtopstanden	32
5.4 Vogels	32
5.5 Vleermuizen	33
5.6 Bever	34
5.7 Marterachtigen	34
5.8 Poelkikker en heikikker	35
5.9 Rivierrombout	35
5.10 Overige soorten en soortgroepen	36
5.11 Samenvatting effectbeoordeling	36
6. Conclusies en vervolgstappen	38

6.1	Beschermde gebieden	38
6.2	Houtopstanden	38
6.3	Vogels	38
6.4	Vleermuizen	40
6.5	Rivierrombout	40
6.6	Samenvatting	41
7.	Literatuur en bronnen	43
7.1	Soortengroepen	43
7.2	Methoden, databanken, wetgeving	44
Bijlage 1.	Foto-impressie plangebied	45
Bijlage 2.	Wet- en regelgeving	59
Bijlage 3.	Jaarrond beschermde nesten	63
Bijlage 4.	Vrijstelling per provincie	65

1. Inleiding

1.1 Aanleiding

De gemeente Krimpenerwaard is van plan de woningen Schuwacht 1, 146, 148, 150, 152 en 154a in Lekkerkerk te slopen.

Het is volgens nationale en internationale regelgeving verplicht om voorafgaand aan een ruimtelijke ingreep onderzoek te doen naar de effecten op beschermde soorten en beschermde gebieden (Natura 2000 en Natuurnetwerk Nederland (NNN)). In bepaalde gevallen is het ook verplicht om melding te doen van het kappen van houtopstanden. In bijlage 2 wordt de relevante wetgeving voor natuur kort toegelicht.

Deze rapportage geeft een inschatting van het effect van de ingreep op beschermde gebieden en geeft aan welke beschermde soorten flora en fauna mogelijk voorkomen in het plangebied en wat de effecten van de ingreep hierop zijn. Wanneer mogelijke effecten op beschermde gebieden aan de orde zijn en of wanneer de aanwezigheid van beschermde flora en fauna niet afdoende kan worden aangetoond of uitgesloten, is aanvullend onderzoek nodig.

1.2 Doel

Met deze quickscan worden de volgende vragen beantwoord:

- Wat is de ligging van het plangebied ten opzichte van beschermde gebieden (Natura 2000 en NNN)?
- Heeft de ingreep betrekking op houtopstanden die onder de Wet natuurbescherming beschermd zijn?
- Welke beschermde soorten flora en fauna zijn waargenomen of kunnen worden verwacht in het plangebied?
- Heeft de ingreep (mogelijk) een negatief effect op beschermde gebieden? Verdere toetsing hiervan maakt geen onderdeel uit van deze quickscan.
- Heeft de ingreep (mogelijk) een effect op de potentieel aanwezige beschermde flora en fauna?
- Leidt het uitvoeren van de ingreep mogelijk tot een overtreding van de verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming?
- Is er voor de effecten op beschermde gebieden een nadere toetsing nodig?
- Naar welke soorten en voor deze soorten belangrijke functies is aanvullend onderzoek nodig?
- Zijn er mitigerende maatregelen mogelijk om overtredingen van de verbodsbepalingen Wet natuurbescherming te voorkomen? (Het opstellen van een mitigatieplan maakt geen deel uit van de quickscan)

1.3 Wet natuurbescherming

De Wet natuurbescherming (Wnb) is per 1 januari 2017 van kracht en bevat Europese en nationale natuurbeschermingsregels voor Natura-2000 gebieden, planten- en diersoorten en houtopstanden.

Bescherming van gebieden

Natura 2000-gebieden zijn aangewezen vanuit de Europese Habitat- en Vogelrichtlijn. Voor ieder gebied zijn doelstellingen vastgesteld om habitats en/of soorten te beschermen. Ingrepen en activiteiten in en nabij deze gebieden moeten worden getoetst op hun effect op de beschermde natuurwaarden.

Daarnaast zijn gebieden binnen het Natuurnetwerk Nederland (NNN) planologisch beschermd. Ook voor activiteiten in (en soms rond) het NNN moet worden getoetst of ze negatieve effecten hebben op de kernkwaliteiten van het NNN.

Bescherming van houtopstanden

De Wet natuurbescherming geldt voor bos en andere 'houtopstanden' zoals houtwallen, heester- en struikheiden, struwelen of beplantingen van bosplantsoenen. De Wet natuurbescherming is van toepassing als:

- de houtopstand buiten de 'bebouwde kom Wet natuurbescherming' ligt;
- de houtopstand groter is dan 10 are (1.000 m²) of het om bomen gaat in een rijbeplanting van meer dan 20 bomen (voor uitzonderingen zie Bijlage 2).

Bescherming van soorten

Voor de verschillende beschermingsregimes van soorten van de Wet natuurbescherming gelden een aantal verbodsartikelen en vrijstellingsmogelijkheden. De beschermingsregimes zijn:

- Beschermingsregime Vogelrichtlijn: Europees beschermde vogels
- Beschermingsregime Habitatrichtlijn: Europees beschermde flora en fauna behalve vogels
- Beschermingsregime Andere soorten: Nationaal beschermde soorten

De verbodsbepalingen betekenen globaal dat het is verboden om:

- te doden,
- te vangen, plukken en uitsteken,
- opzettelijk te verstoren,
- nestplaatsen, voortplantingsplaatsen, rustplaatsen of standplaatsen te vernielen of te beschadigen.

Daarnaast geldt altijd de zorgplicht (art. 1.11), wat betekent dat negatieve effecten op beschermde en onbeschermde plant- en diersoorten moeten worden voorkomen en positieve effecten moeten worden bevorderd. De zorgplicht geldt dus ook voor nationaal beschermde soorten die voor ruimtelijke ingrepen zijn vrijgesteld. Per provincie kunnen verschillende soorten zijn vrijgesteld (zie Bijlage 4). In bijlage 2 wordt de wet- en regelgeving uitgebreid beschreven. Voor diverse soortgroepen zijn Rode Lijsten beschikbaar. Daarnaast hebben diverse provincies en steden een eigen lijst met soorten, die lokaal extra aandacht en prioriteit krijgen.

2. Werkwijze

Bij het onderzoek is de volgende werkwijze gevolgd:

1. Met recente bronnen en literatuur is onderzocht welke beschermde soorten flora en fauna recent in de ruime omgeving van het plangebied zijn waargenomen. Hierbij zijn waarnemingen uit de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) en gegevens uit recente verspreidingsatlassen en actuele websites gebruikt.
2. De ligging van het plangebied ten opzichte van beschermde gebieden (Natura 2000 en NNN) is opgezocht.
3. Op 21 januari 2020 heeft ecooloog Marlien de Voogd het plangebied bezocht. Daarbij zijn de in het plangebied aanwezige ruimtelijke structuren en ecotopen geïnventariseerd waarbij verrekijker, zaklamp en fotocamera zijn gebruikt.
4. Op basis van de verspreidingsgegevens en habitateisen van beschermde soorten en de biotoopkenmerken van het plangebied is ingeschat of beschermde soorten (potentieel) in het plangebied voorkomen en welke mogelijke functies het plangebied heeft voor beschermde soorten.
5. Op basis van de informatie die de opdrachtgever heeft aangeleverd is de ingreep in kaart gebracht
6. Op grond van de beschreven ingreep is bepaald:
 - a. of negatieve effecten op beschermde gebieden op voorhand zijn uit te sluiten of dat hiervoor nog een aanvullende toetsing noodzakelijk is;
 - b. of de bescherming van houtopstanden aan de orde is;
 - c. of er negatieve effecten op de (potentieel) aanwezige beschermde soorten en essentiële functies te verwachten zijn.
 - d. of en zo ja naar welke beschermde soorten nader onderzoek moet worden uitgevoerd;
 - e. of de ingreep een overtreding van de Wet natuurbescherming kan inhouden en zo ja welke stappen nodig zijn om de ingreep conform deze wet uit te voeren.

3. Plangebied en ingreep

3.1 Ligging plangebied

Het plangebied bestaat uit zes panden aan de Schuwacht 1, 146, 148, 150, 152 en 154a in Lekkerkerk (provincie Zuid-Holland). In figuur 1 is de begrenzing van het plangebied met rood aangegeven.

Het plangebied wordt aan de zuidzijde begrensd door de Schuwacht, de doorgaande weg (Schuwacht) over de dijk langs de Lek, met ten zuiden daarvan de rivier de Lek, en aan de noordzijde door het agrarische weidelandschap. Schuwacht 1 ligt buitendijks tussen de Lek en de Schuwacht. Tussen Schuwacht 154a en de dijk/Schuwacht ligt nog de woning Schuwacht 154, die niet wordt gesloopt. Ten noorden van de meeste woningen ligt een verzameling aan bedrijfsgebouwen (huisnummer 150a, 152a-i, 152b) met omringende terreinen; deze woningen worden ook niet gesloopt. Aan de oost- en westzijde staan overige woningen langs de Schuwacht. In totaal heeft het plangebied een oppervlakte van 2.500 m².

Figuur 1. Ligging van het plangebied, met de begrenzing in rood aangegeven. © Dienst voor het kadaster en de openbare registers, Apeldoorn, 2020.

3.2 Beschrijving plangebied

Het plangebied omvat zes panden. Hieronder volgt, van oost naar west, een beschrijving van de panden.

Schuwacht 1

Vrijstaande woning, die buitendijks van de Schuwacht op een verhoging tegen de dijk is gebouwd. Direct naast de woning staat (de fundering van) een electriciteitsmast. De woning is opgebouwd uit metselwerk zonder open stootvoegen, met een pannendak met een dubbele wolfskap. Het is onbekend of de woning een spouwmuur heeft. De nokpannen zijn dichtgemetseld en ook de gemetselde schoorsteen heeft geen

open stootvoegen. Aan beide kopgevels is een brede holle dakoverstek aanwezig, die doorloopt in de dakgoot bovenaan de wolfskap. De overstek en de dakgoot liggen op klosjes en sluiten goed aan op de gevels. Aan de langsgevels ligt de dakgoot ook in een ombouw op klosjes; ook hier zijn er geen kieren of gaten tussen ombouw, klosjes en muur.

De woning heeft een groot terras aan de oost- en noordzijde en een plek om boten te water te laten. Op kelderniveau is nog een extra volwaardige verdieping aanwezig, met een kleine overdekte veranda aan de oostzijde. Deze veranda ligt onder het terras en was niet bereikbaar tijdens het veldonderzoek en is derhalve niet onderzocht.

Direct ten westen van de woning staat, ook buitendijks, een electriciteitsmast op een vierkant stuk grond, waardoor voor de woning een klein grasveld aanwezig is. Langs de randen is enig groen aanwezig en langs de stortstenen van het 'masten-eiland', langs de hellingbaan van de boten en langs het stortsteen onder de woning staat riet. Tussen de woning en de Schuwacht ligt een zeer smalle strook met wat tuinbeplanting.

Schuwacht 146

Vrijstaande woning, die strak tussen Schuwacht 144 (buiten plangebied) en Schuwacht 148 in staat. De woning is opgebouwd uit metselwerk zonder open stootvoegen; de oostelijke gevel is afgesmeerd met specie. De kopgevel aan de voorzijde heeft een smalle houten overstek met een sierlijst en kantpannen. Tussen de overstek en de kantpannen is veel ruimte aanwezig. De overstek sluit goed aan op de muur. Langs de kozijnen van het raam aan de voorzijde is ruimte aanwezig. De dakgoot ligt in beugels die zijn bevestigd aan het dakbeschot. Tussen de dakgoot en het dakbeschot is een brede kier aanwezig. De woning heeft een pannendak met nieuwere pannen. De nokpannen zijn dichtgemetseld en de pannen sluiten goed aan. Het dakraam in het westelijke dakvlak sluit niet goed aan, waardoor de ruimte onder de pannen bereikbaar is. Centraal op het dak staat een gemetselde schoorsteen zonder open stootvoegen; de loodslabben sluiten niet goed aan.

De achterzijde is achterom bereikbaar. De achtergevel heeft een kleine houten dakoverstek, met kantpannen. Tussen de kantpannen en de overstek is ruimte waardoor de ruimte onder de pannen bereikbaar is. Tussen de muur en de overstek zijn geen kieren, maar wel enkele gaten aanwezig. Tegen de achtergevel groeit een struik (gevelgroen). Aan de achterzijde van de woning is een houten uitbouw, met een daklijst en een plat dak gebouwd. De daklijst sluit goed aan en vertoont geen kieren.

Aan weerszijden van de woning ligt een smalle strook met grind. Voor de woning is een klein plaatsje met grind, met daarachter een keermuur in de dijk. Hier is ook de trap naar de straat aanwezig. Aan de achterzijde heeft de woning een kleine tuin met een grasveld en een grote open 'kap'schuur met gevels van deels metselwerk en deels betimmering, en een pannendak met boeideel/overstek en waterbord. De boeidelen staan op ca 10 cm afstand van de gevel, waardoor het pannendak te bereiken is. De tuinen van nrs. 146 en 148 zijn niet van elkaar afgescheiden en lopen in elkaar over. Ze grenzen aan een grasveld met fruitbomen en een grote schuur, waarvan niet duidelijk is bij welke woning dit hoort. Op de grens tussen het grasveld en de achtertuinen is een kleine watergang aanwezig met hoge beschoeiing. De tuinen maken geen deel uit van het plangebied en zijn derhalve verder niet onderzocht.

Schuwacht 148

Vrijstaande woning, die strak tegen Schuwacht 146 aan ligt. De woning is opgebouwd uit metselwerk met langs de onderzijde een trasraam. De woning heeft geen open stootvoegen. Aan de kopgevel heeft de woning een brede overstek die goed aansluit op de gevel, met waterbord. Voor de ramen zitten luiken, die dicht waren. Het pannendak met nieuwe pannen ligt goed aangesloten en steekt behoorlijk over ten opzichte van de gevel. Vanaf onder is te zien dat het dak recent is vernieuwd en dat er onder de pannen een isolatiepakket ligt. De losse dakgoten zijn met beugels op het nieuwe dakbeschot bevestigd en tussen de dakgoten en de gevel is een behoorlijke kier aanwezig.

De achterzijde is achterom bereikbaar. De achtergevel en een deel van de oostelijke gevel is betimmerd met houten planken, die goed aansluiten. Aan de achterzijde is een klein, houten uitbouwje aanwezig, die mogelijk vroeger als schuurtje dienst deed maar nu geheel leeg staat. De kozijnen van de uitbouw vertonen brede kieren waardoor de kleine ruimte van de uitbouw bereikbaar is. Op de overgang van de woning met de uitbouw is een grote kier/scheur aanwezig, waar steenwol uit hangt. Hier is te zien dat de scheur niet verder doorloopt en dat via deze scheur geen holtes of kieren bereikt kunnen worden. De ruimte achter de betimmering aan de achtergevel is bereikbaar via een kier onder de betimmering, langs de gevel.

Langs de woning liggen twee smalle paadjes met grind. Aan de westzijde is een lage, open schuur aanwezig, aan de oostzijde grenst de woning direct aan nr. 146. Voor de woning is een klein plaatsje aanwezig met grind en een paar leibomen. Achter de bomen is een keermuur gemaakt, waarna de dijk begint. Hier is ook de trap naar de straat aanwezig, langs de trap staan een aantal hulststruiken. De achtertuin bestaat uit een grasveld en langs de gehele westzijde groeit een volgroeide haag. In de achtertuin staat een opgemetselde waterput. Achter de tuin ligt het veld met oude fruitbomen, zie beschrijving van nr. 146.

Schuwacht 150

Kleine vrijstaande woning met gemetselde halfsteensmuren en een pannendak van oude platte pannen, met een dakoverstek en waterborden. Op de nok van beide kopgevels is een sierelement aanwezig. De muren hebben geen open stootvoegen en er zijn geen andere kieren aanwezig. Tussen de houten overstek en de kopgevels en langs de uitstekende gordingen op de kopgevels zijn behoorlijke kieren en gaten aanwezig. De dakgoot aan de voorzijde ligt in een ondiepe houten ombouw, die goed aansluit op het metselwerk van de muren. De dakgoot aan de achterzijde wordt gedragen door beugels, die aan het dakbeschot zijn gemonteerd. Onder deze dakgoot zijn ruime kieren aanwezig, waardoor het dakbeschot bereikbaar is. Aan de achterzijde van het dakvlak is een grote dakkapel aanwezig, die goed aansluit op de pannen. De nokpannen zijn dichtgemetseld. Op het dak zijn twee gemetselde schoorstenen aanwezig zonder open stootvoegen. De loodslabben langs de schoorstenen vertonen ruimte. Aan de achterzijde is een kleine uitbouw aanwezig. Deze uitbouw heeft een plat dak met een daklijst rondom. Aan de oostzijde sluit de daklijst op de meeste plekken goed aan, behalve in de overgang tussen de uitbouw en de oorspronkelijke woning. Aan de westzijde is de ruimte achter de daklijst bereikbaar door een brede kier boven het keukenraam. Langs de raamkozijnen in de uitbouw aan de oostzijde zitten enkele kieren.

Aan de voorzijde bestaat de tuin uit een klein deel grind en een groot deel grasveld, dat overgaat in de dijk. Hier staan ook enkele fruitbomen zonder holten. Tussen Schuwacht 150 en 148 is een brede haag

aanwezig. Aan de westzijde is het terrein verhard en hier staat een klein blokhut van houten planken met een pannendak. Deze blokhut heeft geen kieren of toegangen voor dieren.

Achter de uitbouw ligt het bedrijfspand Schuwacht 150a; dit hoort niet meer bij het plangebied. Dit deel wordt niet gesloopt.

Schuwacht 152

Grote vrijstaande boerderij, waarvan het voorhuis (woondeel) recent nieuw is opgebouwd. De schuur lijkt oorspronkelijk en is van een (veel) ouder bouwjaar.

De woning is opgebouwd uit metselwerk met spouwmuren en open stootvoegen en een pannendak met een wolfskap. De dakgoten liggen in een forse ombouw, die overgaat in de overstek. Tussen de overstek en de muren zijn geen kieren aanwezig. De kantpannen die over de overstek steken, vertonen grote kieren, die toegang bieden tot het dakvlak. De ramen op de begane grond hebben luiken. Hier waren echter geen vleermuizen achter aanwezig. Op het dak zijn twee dakkappen geplaatst; deze sluiten goed aan op de pannen.

Het achterste deel betreft de oude schuur/deel van de boerderij, ogenschijnlijk nog in oorspronkelijke staat. De zijgevels zijn opgemetseld en lopen met het hoogteverschil van de dijk mee; de muren zijn daarom veel hoger aan de achterzijde. In de zijgevels zijn rechthoekige gaten aanwezig, die rechtstreeks toegang geven tot de binnenzijde van de deel. In beide langsgevels zijn enkele grote scheuren in het metselwerk aanwezig. De woning ligt enigszins versprongen ten opzichte van de schuur, zodat de deel ook een voorste kopgevel heeft. De loodslabben op de aansluiting tussen de voorgevel van de schuur en de achtergevel van de woning vertoont kieren. Bij deze overgang is ook te zien dat de overstek van het woondeel hol is en boven op het dak een grote opening heeft, zodat de ruimte onder de pannen van het woonhuis bereikbaar is. De voorste kopgevel van de schuur is geheel bekleed met houten betimmering en de achtergevel is gedeeltelijk bekleed met een houten betimmering op de gemetselde muren. Deze betimmering is recent aangebracht en bestaat niet uit afzonderlijke houten planken maar uit een in elkaar grijpend systeem. De houten betimmering zelf vertoont dan ook geen kieren, maar de ruimte achter de betimmering op de achtergevel is bereikbaar via een kier aan de onderzijde. Het pannendak is bekleed met oude platte pannen die goed aansluiten. Langs de kopgevels zijn windveren en waterborden aanwezig. De nokpannen zijn dichtgemetseld. Binnen in de schuur is de oude (koeien-)stal nog grotendeels aanwezig. Daarnaast zijn twee gedeeltelijke zolderingen van houten planken aanwezig, op twee verschillende hoogtes.

De tuin rondom de boerderij bestaat aan de voorzijde uit een grind en, verder de dijk op, uit gras met een terras en enkele geknotte fruitbomen en grote hultstruiken. In de bomen zijn geen holten aangetroffen. Aan de oostzijde is een volgroeide taxushaag aanwezig. Rond de schuur is het terrein verhard met betonplaten. Met name het terrein tussen de schuur en de bedrijfsbebouwing die hier achter ligt en het terrein tussen de schuur en Schuwacht 150 wordt en werd gebruikt als opslag van het houtverwerkingsbedrijf cq klompenmaker die hier gevestigd is, is het erf verhard.

Schuwacht 154a

Vrijstaande, kleine woning met inpandige schuur, die achter Schuwacht 154 ligt. Het bouwjaar van deze woning is 1922 en het pand heeft dan ook halfsteensmuren en een dak met platte kruispannen met een windveer met een watergoot. Achter de woning is een uitbouw aanwezig, die echter al oorspronkelijk aanwezig was. In de hoek van de woning en de uitbouw is een kleine uitbouw (halletje) aanwezig van recentere datum. De uitbouw en de hal hebben een plat dak.

De muren hebben geen open stootvoegen of andere openingen. Op de kopgevels is wel een brede houten dakoverstek aanwezig. De overstek is hol en is te bereiken via grote open gaten onder de dakgoot. Tussen de kopgevel en de muur is een kleine kier aanwezig, die toegang kan geven tot het dak. Rond de uitbouw is een zeer brede daklijst aanwezig, om het hoogteverschil tussen de oorspronkelijke hoogte en de huidige hoogte te overbruggen. Tussen de daklijst en de opgemetselde nieuwe muur is ruimte aanwezig, die bereikbaar is via de muur. Ook heeft de daklijst een interne holte, die op diverse plekken bereikbaar is. De dakgoten zijn aan de voorzijde eenvoudig gemonteerd op beugels, die aan het dakbeschot zijn bevestigd. Vanaf hier is het dakbeschot te zijn, maar er zijn geen kieren waardoor vogels of vleermuizen onder de pannen kunnen komen. Aan beide zijanten is wel een grote ruimte aanwezig, waar het dakbeschot ontbreekt en de holle overstek bereikbaar is. De dakgoot aan de achterkant en bij de uitbouw liggen in een houten ombouw, die geen kieren heeft. Op beide dakvlakken zijn een dakkapel en meerdere zolderramen geplaatst; hier zijn geen kieren aanwezig. De inpandige schuur beslaat enkel de begane grond en heeft geen open verbinding met de erboven liggende ruimte, die in gebruik is als slaapkamer.

De grond rondom de woning is bedekt met grind; er is geen sprake van een tuin. Achter de woning ligt een diepe tuin met een gazon, struiken, terras, enkele fruitbomen en een blokhut met overdekte veranda, die gebruikt wordt voor de opslag van tuinspullen. In de tuin liggen op plekken tegels en andere tuinspullen opgeslagen. De tuin behoort niet tot het plangebied. Ten westen van het plangebied loopt een watergang met hoge beschoeiende oevers; ook deze behoort niet tot het plangebied.

3.3 Ecotopen

Binnen het plangebied zijn de volgende ecotopen aanwezig (zie ook de foto's van het plangebied in bijlage 1):

- Enkele gebouwen met muren zonder open stootvoegen, met pannendak en met houten betimmering;
- Enkele gebouwen met muren zonder open stootvoegen, met pannendak, zonder betimmering;
- Gebouw met muren met open stootvoegen, met pannendak;
- Bijgebouwen met pannendak;
- Bijgebouwen met plat dak;

Buiten plangebied, maar binnen invloedssfeer:

- Voedselrijk grasland (gazon);
- Smalle, ondiepe sloot (<2 meter breed, < 1 meter diep);
- Fruitbomen, zonder holten;
- Fruitbomen, niet gecontroleerd op holten;

- Struiken, hagen en gevelbegroeiing;
- Lage, opgaande tuinbeplanting.

3.4 Ingreep

De gemeente Krimpenerwaard is van plan de woningen Schuwacht 1, 146, 148, 150, 152 en 154a in Lekkerkerk te slopen. Na de sloop blijft het terrein onbebouwd. De exacte (groene inrichting is nog niet bekend.

De planning of verdere details over de werkzaamheden zijn nog niet bekend.

4. Resultaten

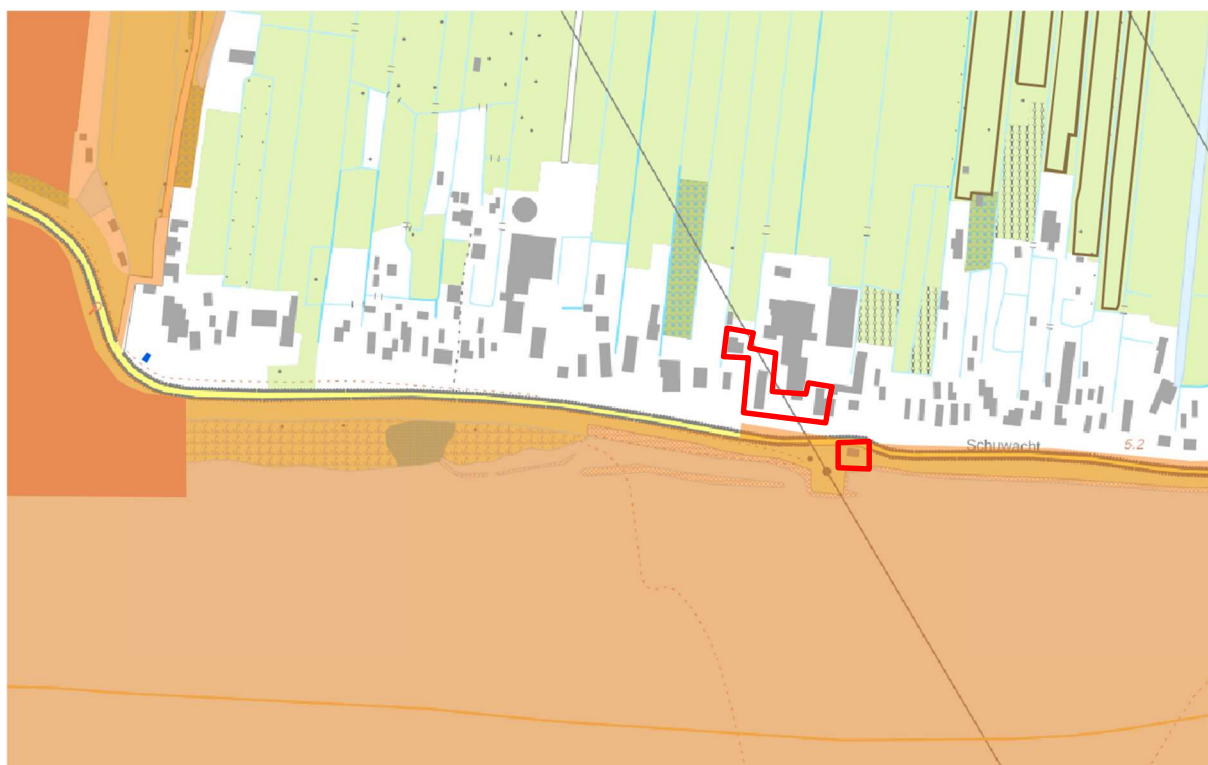
4.1 Beschermde gebieden

Natura 2000

Het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied is Boezems Kinderdijk'. Dit gebied ligt op circa 820 meter van het plangebied.

NNN

Het plangebied ligt gedeeltelijk in het NNN. Schuwacht 1 ligt geheel binnen het NNN. De overige woningen liggen op zeer korte afstand van het NNN. In Zuid-Holland is toetsing op externe werking niet van toepassing.

Figuur 2. Ligging van het plangebied (begrenzing in rood aangegeven). De ligging van het NNN is in oranje aangegeven. © Provinciale kaartenbank Zuid-Holland (versie januari 2022).

4.2 Bescherming van houtopstanden

Binnen het plangebied worden geen bomen gekapt. Dit beschermingsregime is niet van toepassing op dit project.

4.3 Vogels

Beschermingsregime Vogelrichtlijn

Vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten (categorie 1-4)

Binnen plangebied

In het plangebied zijn gebouwen aanwezig met een pannendak, en de ruimte onder de pannen is bereikbaar via kantpannen en/of via de dakgoot en/of via de kier langs onderzijde van de dakgoot. Bij alle woningen kunnen zodoende broedende huismussen (*Passer domesticus*) worden verwacht. Er zijn in en rond het plangebied geen mussen gehoord of gezien. In de omgeving, in woningen langs de Schuwacht, zijn huismussen waargenomen (NDFF). De bewoners geven aan dat zij nog nooit huismussen in het plangebied hebben waargenomen. Echter, gezien de bouwwijze en het omringde terrein (rommelig, voldoende plekken met onkruid en zand) is de aanwezigheid van huismus niet uit te sluiten.

Gierzwaluwen hebben een grotere invliegopening nodig. Gezien de brede kieren onder de kantpannen en/of openingen onder de dakgoten, kunnen broedende gierzwaluwen (*Apus apus*) onder de pannen van Schuwacht 146, 148, 150 en 152 (woongedeelte) worden verwacht.

In het plangebied en op de achterliggende erven zijn geen grotere bomen aanwezig. Daarmee zijn nesten van in bomen broedende roofvogels, als buizerd, sperwer, boomvalk, uitgesloten.

De schuur van Schuwacht 150 is mogelijk geschikt als broedlocatie voor kerkuil (*Tyto alba*), door de bouwwijze en de openingen in de muren. In de wijde omgeving van het plangebied zijn de afgelopen 10 jaar 14 waarnemingen doorgegeven, waaronder een mogelijk broedpaar in de directe omgeving. In de schuur zijn echter geen restanten van een nest, of aanwijzingen voor nestelende of rustende uilen aangetroffen (zoals braakballen, uitwerpselen, veren of prooiresten). Het is daarmee uit te sluiten dat in het plangebied een nestlocatie van kerkuil aanwezig is.

In het plangebied is geen geschikte nestlocatie voor steenuil (*Athene noctua*) aanwezig, door het ontbreken van holtes in bomen en muren. In de wijde omgeving van het plangebied is de afgelopen 10 jaar vier waarnemingen van steenuil doorgegeven, waarbij een territorium van een broedpaar is vastgesteld op circa 800 meter van het plangebied (NDFF). De schuur van Schuwacht 150 is mogelijk geschikt als broedlocatie voor steenuil door de bouwwijze en de openingen in de muren. In de schuur zijn echter geen restanten van een nest, of aanwijzingen voor nestelende of rustende uilen aangetroffen (zoals braakballen, uitwerpselen, veren of prooiresten). Het is daarmee uit te sluiten dat in het plangebied een nestlocatie van steenuil aanwezig is.

De omgeving van het plangebied is geschikt als leefgebied voor kerkuil en steenuil door de kleinschaligheid, met groen achtertuinen, weides, fruitbomen en heggen.

Directe omgeving

In de tuin van Schuwacht 156, direct naast het plangebied, staan grotere bomen; deze zijn niet geïnspecteerd op kraaiennesten of horsten. Direct naast Schuwacht 1 staat een grote hoogspanningsmast. Deze kon vanwege de hoogte en de weersomstandigheden niet volledig worden geïnspecteerd op nesten. Het is daarmee niet uit te sluiten dat op enige afstand van het plangebied nestgelegenheid is van buizerd (*Buteo buteo*), boomvalk (*Falco subbuteo*) en/of slechtvalk (*Falco peregrinus*) wordt gebruikt.

Vogelsoorten met beschermde nesten (categorie 5)

In het plangebied zijn woningen met een pannendak en schoorstenen, en een grote schuur aanwezig. Zodoende kan de aanwezigheid van broedparen van spreeuw (*Sturnus vulgaris*) in alle panden niet worden uitgesloten.

In het plangebied zijn tijdens het veldbezoek geen nesten van boerenwaluw (*Hirundo rustica*) of huiswaluw (*Delichon urbicum*) of restanten daarvan aangetroffen. Broedende boerenwaluwen en huiswaluwen kunnen daarmee worden uitgesloten.

In het plangebied zijn geen bomen aanwezig; de aanwezigheid van uilen, spechten en andere boombroedende vogelsoorten zijn uitgesloten.

Algemene vogelsoorten

In het plangebied zijn weinig bosschages aanwezig. In diverse tuinen zijn enkele grotere struiken aanwezig, (o.a. hultstruiken), waar algemene zangvogels, zoals merel (*Turdus merula*), heggenmus (*Prunella modularis*) en winterkoning (*Troglodytes troglodytes*) in kunnen broeden.

Aangezien alle schoorstenen zijn afgedekt met roosters, worden er geen kauwen (*Coloeus monedula*) verwacht.

4.4 Planten

4.4.1 Water-, oever- en moerasplanten

In het plangebied is geen open water of andere oppervlaktewater, zoals moeras aanwezig. De aanwezigheid van beschermde water-, oever- en moerasplanten kan daarom worden uitgesloten.

4.4.2 Terrestrische planten

Beschermingsregime Habitatrichtlijn

Liggende raket (*Sisymbrium supinum*) en zomerschroeforchis (*Spiranthes aestivalis*) zijn verdwenen uit Nederland. Tonghaarmuts (*Orthotrichum rogeri*) is een zeldzame pionierssoort van jonge wilgenbossen en in jonge aanplant van zomereik. Het verspreidingsgebied in Nederland is beperkt tot een aantal locaties. Groenknolorchis (*Liparis loeselii*) is een soort van natte, vrij voedselarme grond, en komt voornamelijk voor in natte duinvalleien en trilvenen, maar ook in beekdal- en blauwgraslanden. Het verspreidingsgebied in Nederland is beperkt tot een aantal locaties (Waddeneilanden, Hollandse en Zeeuwse duinen, laagveengebieden en Zeeland).

Het plangebied valt buiten het verspreidingsgebied van tonghaarmuts en groenknolorchis. Het plangebied omvat woningen met een klein stukje omliggende tuin, wat bij de meeste woningen is bedekt met grind. De woningen liggen in een gebied met zeer voedselrijke kleiige ondergrond. Hierdoor ontbreekt geschikt biotoop voor deze soorten. Zodoende kan de aanwezigheid van al deze soorten redelijkerwijs worden uitgesloten.

Beschermingsregime Andere soorten

De onder dit regime beschermde soorten zijn voornamelijk soorten van akkers, akkerranden, graslanden, bossen, moerassen en verstoringszones. Er zijn ook enkele muurplanten beschermd.

Het plangebied omvat woningen met een klein stukje omliggende tuin, wat bij de meeste woningen is bedekt met grind. De woningen liggen bovendien in een gebied met zeer voedselrijke kleiige ondergrond. Hierdoor ontbreekt geschikt biotoop voor deze soorten. Muurplanten zijn niet waargenomen. Zodoende kan de aanwezigheid van al deze soorten redelijkerwijs worden uitgesloten.

4.5 Vleermuizen

Beschermingsregime Habitatrichtlijn

Het plangebied bestaat uit zes gebouwen, waarvan enkele zonder spouwmuur, een met spouwmuur en diverse panden waarvan onduidelijk is of ze spouwmuren hebben. Alle panden hebben een pannendak en enkele panden hebben daklijsten en/of deels een betimmering tegen de gevel. Alleen Schuwacht 1 is niet geschikt voor vleermuizen, vanwege het ontbreken van kieren en andere toegangen.

Geschikte elementen in het plangebied per woning:

Schuwacht 146:

- dakpannen (via kantpannen, via onderlangs),
- muren (via ruimte langs kozijnen voorraam),
- loodslabben van schoorsteen (kieren)

Schuwacht 148:

- dakpannen (via onderlangs),
- luiken voor ramen,
- betimmering achtergevel (kieren onderlangs),
- open ruimte van schuurtje

Schuwacht 150:

- muren/spouwmuur/dak (via gaten en kieren in kopgevels),
- dakpannen (via kieren in kopgevels en via onder de dakgoot),
- loodslabben rond schoorstenen (kieren),
- daklijst rondom ombouw (via kieren onderlangs westzijde, scheur in gevel oostzijde)

Schuwacht 152 – huis:

- spouwmuur (via open stootvoegen),
- dakpannen (via kantpannen en holle overstek),

- loodslabben van schoorsteen (kieren),
- luiken voor ramen

Schuwacht 152 – schuur:

- dakpannen (via ruimte onder dakgoot),
- open zoldering (via gaten in muren),
- betimmering achtergevel (via kier onderlangs)
- muren (scheuren)

Schuwacht 154a:

- ruimte achter daklijst bij uitbouw (via kieren onderlangs)
- dakpannen (via ruimte onder dakgoot)

Zodoende zijn alle woningen in het plangebied geschikt als verblijfplaatsen van de gebouwbewonende vleermuizen gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*), ruige dwergvleermuis (*Pipistrellus nathusii*), kleine dwergvleermuis (*Pipistrellus pygmaeus*), laatvlieger (*Eptesicus serotinus*).

Gezien de open zoldering van de schuur van Schuwacht 152 en het voorkomen van soort in de omgeving, is de schuur mogelijk ook geschikt als verblijfplaats voor gewone grootoorvleermuis (*Plecotus auritus*).

In het plangebied zijn geen bomen aanwezig. De bomen die direct rondom het plangebied staan, hebben geen holtes, waarmee boombewonende vleermuissoorten zijn uitgesloten.

Mogelijk is het erf achter Schuwacht 15 geschikt als foerageergebied voor vleermuizen. Lijnvormige elementen zijn in de directe omgeving aanwezig in de vorm van een rij knotwilgen, zodat vliegroutes van vleermuizen niet kunnen worden uitgesloten. Op grond van de geringe omvang van het plangebied is de kans klein dat het een essentieel foerageergebied en/of een essentiële vliegroute betreft.

In het plangebied kunnen op basis van verspreiding van vleermuissoorten en aanwezige biotopen verschillende soorten vleermuizen worden verwacht. In Tabel 1 is weergegeven welke soorten en welke functies van deze soorten mogelijk voorkomen.

Tabel 1. De potentieel aanwezige soorten vleermuizen en functies (aangegeven met X).

	Verblijfplaats functie				Andere functie	
	Zomer	Kraam	Paar	Winter	Vliegroute	Foerageergebied
gewone dwergvleermuis	X	X	X		X	X
ruige dwergvleermuis	X		X		X	X
kleine dwergvleermuis	X	X	X		X	X
laatvlieger	X	X	X		X	X
gewone grootoorvleermuis	X	X	X	X	X	X

4.6 Knaagdieren

Beschermingsregime Habitatrichtlijn

Bever

Het plangebied ligt binnen het verspreidingsgebied van bever (*Castor fiber*). De bever komt voor in de overgangszones tussen land en water van rivieren, meren en broekbossen. Bomen op de oever en voldoende rust zijn vereisten voor de aanwezigheid van bever. Het verspreidingsgebied heeft zich in de afgelopen decennia uitgebreid.

In het plangebied is geen open water aanwezig. Schuwacht 1 grenst aan open water, namelijk de rivier de Lek. De overige woningen liggen achter de dijk. In de Lek in de omgeving van het plangebied worden regelmatig bevers waargenomen en op circa 1,5 km is een beverburcht aanwezig (NDFF). In het plangebied en de directe omgeving zijn geen sporen van bever aangetroffen, zoals prenten of knaagsporen. Het plangebied zelf en de grens met de rivier met stortstenen is door het ontbreken van bomen en rust niet geschikt als leefgebied van de bever. De aanwezigheid van deze soort in het plangebied kan hiermee redelijkerwijs worden uitgesloten. De bever kan wel worden verwacht in de Lek, als doorgangsgebied.

Hamster

Het verspreidingsgebied van de hamster (*Cricetus cricetus*) is beperkt tot Zuid-Limburg. De soort komt daarom niet in het plangebied voor.

Beschermingsregime Andere soorten

Eekhoorn

Het plangebied ligt buiten het verspreidingsgebied van de eekhoorn (*Sciurus vulgaris*). In het plangebied zijn geen bomen aanwezig. De aanwezigheid van de eekhoorn in het plangebied is daarmee niet aannemelijk.

4.7 Muizen

Beschermingsregime Habitatrichtlijn

Grote bosmuis

Het verspreidingsgebied van grote bosmuis (*Apodemus flavicollis*) beperkt zich tot de oostgrens van Nederland en ligt derhalve buiten het plangebied. De aanwezigheid van deze soort in het plangebied is dan ook redelijkerwijs uit te sluiten.

Noordse woelmuis

De verspreiding van de noordse woelmuis (*Microtus oeconomus*) is beperkt tot vijf gebieden in Nederland met natte biotopen: Texel, het Friese merengebied, Noord-Holland noord, het Utrechts/Zuid-Hollands veenweidegebied en het deltagebied. De soort komt voornamelijk voor in zeer natte, kruidenrijke vegetatie, rietland, moeras, zeer extensief gebruikt nat weiland en periodiek overstroomde terreinen.

Het plangebied ligt binnen het verspreidingsgebied van de noordse woelmuis. In Boezems Kinderdijk is noordse woelmuis aanwezig (NDFF). Het plangebied omvat woningen en het direct omliggende deel van de tuinen, die bestaan uit grind en gazon. Er is geen oppervlaktewater in het plangebied aanwezig en ook geen kruidenrijke natte graslanden. Daarmee is er geen geschikt habitat in het plangebied voor de soort.

In de directe omgeving van het plangebied (de tuinen achter de woningen, de bedrijfsgebouwen achter Schuwacht 150 en 152) is ook geen open water en/of natte, kruidenrijke graslanden aanwezig. Dit deel bestaat voornamelijk grasland met fruitbomen en verharding. Hierdoor wordt ook de aanwezigheid van noordse woelmuis in de omgeving van het plangebied niet verwacht.

Hazelmuis

Het verspreidingsgebied van hazelmuis (*Muscardinus avellanarius*) is beperkt tot Zuid-Limburg. De aanwezigheid van deze soort in het plangebied is dan ook redelijkerwijs uit te sluiten.

Beschermingsregime andere soorten

Molmuis

De verspreiding van de molmuis (*Arvicola scherman*) is beperkt tot Limburg. De aanwezigheid van deze soort in het plangebied is dan ook redelijkerwijs uit te sluiten.

Waterspitsmuis

De waterspitsmuis (*Neomys fodiens*) komt in het grootste deel van Nederland voor, maar met het zwaartepunt in waterrijke gebieden van Friesland, Overijssel en Noord-Holland. Deze soort is gebonden aan schone wateren met een ontwikkelde watervegetatie en een rijke oeevervegetatie.

Het plangebied ligt binnen het verspreidingsgebied van de waterspitsmuis. In de wijde omgeving van het plangebied zijn geen waarnemingen van waterspitsmuis doorgegeven (NDFF). In het plangebied is geen oppervlaktewater aanwezig. De aanwezigheid van deze soort in het plangebied is dan ook redelijkerwijs uit te sluiten.

In de directe omgeving van het plangebied (de tuinen achter de woningen, de bedrijfsgebouwen achter Schuwacht 150 en 152) is ook geen open water aanwezig. Dit deel bestaat voornamelijk grasland met fruitbomen en verharding. Hierdoor wordt ook de aanwezigheid van waterspitsmuis in de omgeving van het plangebied niet verwacht.

Veldspitsmuis

Het verspreidingsgebied van de veldspitsmuis (*Crocidura leucodon*) omvat Twente en Zeeuws-Vlaanderen en ligt derhalve buiten het plangebied. De aanwezigheid van deze soort in het plangebied is dan ook redelijkerwijs uit te sluiten.

Eikelmuis

Het verspreidingsgebied van de eikelmuis (*Eliomys quercinus*) beperkt zich tot specifieke gebieden in Zuid-Limburg. De soort kan voor het plangebied worden uitgesloten.

Overige muizen

Voor aardmuis, bosmuis, dwergmuis, dwergspitsmuis, gewone bosspitsmuis, huisspitsmuis, ondergrondse woelmuis, rosse woelmuis, tweekleurige bosspitsmuis, veldmuis en woelrat geldt dat zij door de provincie Zuid-Holland voor ruimtelijke ingrepen zijn vrijgesteld van de Wet natuurbescherming.

4.8 Marterachtigen

Beschermingsregime Habitatrichtlijn

Otter

Het plangebied ligt buiten het bekende verspreidingsgebied van otter (*Lutra lutra*). In het plangebied is geen geschikt habitat aanwezig. De aanwezigheid van deze soort kan hiermee redelijkerwijs worden uitgesloten.

Beschermingsregime Andere soorten

Bunzing, wezel, hermelijn

Het verspreidingsgebied van bunzing (*Mustela putorius*), hermelijn (*Mustela erminea*) en wezel (*Mustela nivalis*) beslaat vrijwel geheel Nederland. Alle drie soorten hebben een voorkeur voor half open, structuurrijke gebieden, en zijn daarbij afhankelijk van voldoende dekking. De kleine marterachtigen hebben hun verblijf in holen, zoals oude holen van konijnen, dassen en vossen (bunzing) en oude mollen- en muizenholletjes (wezel, hermelijn), maar verblijven overdag ook wel in rustige, begroeide delen en takkenhopen e.d..

Van alle soorten zijn waarnemingen bekend in de wijde omgeving van het plangebied. De meeste waarnemingen betreffen dieren in de polders (NDFF). Het plangebied bestaat uit woningen en de direct daaromheen liggende delen van tuinen, die grotendeels bedekt zijn met grind. Er zijn in het plangebied geen (aanwijzingen voor) holen van das, konijn, muizen en vos aangetroffen. In het plangebied, en ook in de schuur van Schuwacht 152, zijn geen sporen van hermelijn, wezel en/of marter gedaan, zoals uitwerpselen, wissels, prooiresten en krabsporen. De woningen zijn afgesloten en zijn daarmee niet geschikt als verblijfplaats voor kleine marterachtigen. De schuur van Schuwacht 152 is bereikbaar voor bunzingen door de open gaten in de muren en kan geschikt zijn als verblijfplaats van bunzingen, die met name in de winter beschutting en warmte opzoeken. De schuur wordt nog altijd (matig intensief) gebruikt voor opslag. Hierdoor is het niet de verwachting dat er voortplantingsplaatsen van bunzing in de schuur aanwezig zijn.

De directe omgeving van het plangebied omvat enkele achtertuinen en de bedrijfsgebouwen met erf. De tuinen en het erf zijn 'rommelig' met op veel plekken opslag van tuinspullen, tegels, hout, boomstammen etc. Het is niet uit te sluiten dat de directe omgeving van het plangebied deel uitmaakt van het leefgebied van wezel, bunzing en hermelijn en dat hier rust- en foerageergebied aanwezig is. De tuinhuisjes (bij Schuwacht 146, 154a en achter 146-148) zijn niet geschikt als voortplantingsplek door het intensieve gebruik en de ligging direct nabij bebouwing. Door de bedrijvigheid rond de bedrijfsgebouwen is het niet de verwachting dat er ronde bedrijfsgebouwen voortplantingsplekken aanwezig zijn. In diverse achtertuinen is de aanwezigheid van leefgebied en voortplantingsplekken van wezel, bunzing en hermelijn niet uitgesloten.

Wezel, hermelijn en bunzing zijn door de provincie Zuid-Holland bij ruimtelijke ingrepen vrijgesteld van de Wet natuurbescherming.

Steenmarter

Het plangebied ligt binnen het bekende verspreidingsgebied van steenmarter (*Martes foina*). Steenmarters hebben een voorkeur voor gebieden met kleinschalige landbouw met oude schuren, heggen en geriefbosjes. In gebouwen dienen beschutte plekken als zolders, kruipruimtes, spouwmuren en ruimten onder dakpannen en schuren als verblijven. Binnen het territorium gebruiken ze echter ook tientallen schuilplekken in boomholtes, takkenhopen en struweel om te rusten of tijdelijk te verblijven.

Uit de omgeving zijn geen waarnemingen bekend van steenmarter (NDFF). In West-Nederland komen slechts incidentele waarnemingen van steenmarters voor (Zoogdiervereniging). Het plangebied bestaat uit woningen en de direct daaromheen liggende delen van tuinen, die grotendeels bedekt zijn met grind. Tijdens het veldbezoek zijn geen sporen van steenmarter gevonden, zoals vraatsporen, uitwerpselen, wissels en krabsporen. De woningen zelf zijn afgesloten en zijn daarmee niet geschikt als verblijfplaats voor steenmarters. De schuur van Schuwacht 152 is bereikbaar voor steenmarters door de open gaten in de muren en kan geschikt zijn als verblijfplaats. De schuur wordt nog altijd (matig intensief) gebruikt voor opslag. Hierdoor is het niet de verwachting dat er voortplantingsplaatsen van steenmarter in de schuur aanwezig zijn. De steenmarter komt in West-Nederland slechts incidenteel voor; door de matige geschiktheid van de rustplek (verstoring door gebruik) en het ontbreken van waarnemingen in de omgeving wordt er vanuit gegaan dat de schuur geen onderdeel uitmaakt van een vast territorium van steenmarter. De rustplek wordt daarmee slechts mogelijk incidenteel gebruikt.

De directe omgeving van het plangebied omvat enkele achtertuinen en de bedrijfsgebouwen met erf. De tuinen en het erf zijn 'rommelig' met op veel plekken opslag van tuinspullen, tegels, hout, boomstammen etc. Het is niet uit te sluiten dat de directe omgeving van het plangebied deel uitmaakt van het leefgebied van steenmarters en dat hier rust- en foerageergebied aanwezig is. De tuinhuisjes (bij Schuwacht 146, 154a en achter 146-148) zijn niet geschikt als voortplantingsplek of rustplek door het intensieve gebruik en de ligging direct nabij bebouwing. Door de bedrijvigheid rond de bedrijfsgebouwen is het niet de verwachting dat er rond de bedrijfsgebouwen voortplantingsplekken aanwezig zijn. In diverse achtertuinen is de aanwezigheid van leefgebied en voortplantingsplekken van steenmarter niet uit te sluiten. De steenmarter komt in West-Nederland slechts incidenteel voor. Door de constante verstoring op het bedrijventerrein en het ontbreken van waarnemingen in de omgeving wordt er vanuit gegaan dat de omgeving geen onderdeel uitmaakt van een vast territorium van steenmarter.

Boommarter

Het plangebied ligt binnen het bekende verspreidingsgebied van boommarter (*Martes martes*).

Boommarters zijn echte bosbewoners die voorkomen in allerlei typen en leeftijden bos. Ze verblijven in allerlei holten, zoals boomholten, konijnen-, vossen- en dassenhollen, maar het verblijf waar de jongen opgroeien is bijna altijd een boomholte.

Het plangebied ligt buiten het bekende verspreidingsgebied van boommarter en in het plangebied zijn geen bomen aanwezig, waardoor de aanwezigheid van deze soort kan worden uitgesloten.

Das

Het plangebied ligt buiten het bekende verspreidingsgebied van das (*Meles meles*). Het plangebied bestaat uit woningen en de direct daaromheen liggende delen van tuinen, die grotendeels bedekt zijn met grind. Het plangebied is daarmee niet geschikt voor dassen. Op basis van de verspreiding en de openheid van de omgeving, kan de aanwezigheid van de das redelijkerwijs worden uitgesloten, ook in de directe omgeving.

4.9 Overige zoogdieren

Beschermingsregime Habitatrichtlijn

Wilde kat, lynx en wolf

Roofdieren die onder de Habitatrichtlijn vallen betreffen slechts zelden in Limburgse bossen waargenomen soorten zoals wilde kat (*Felis silvestris*) en lynx (*Lynx lynx*). Het verspreidingsgebied van wolf (*Canis lupus*) beperkt zich tot een vestiging op de Hoge Veluwe en wordt verder in Nederland slechts zwervend aangetroffen. Daarom kan worden gesteld dat binnen het plangebied deze soorten niet voorkomen.

Zeezoogdieren

Er zijn 21 soorten walvisachtigen beschermd binnen de habitatrichtlijn. Dit zijn zeezoogdieren die logischerwijs niet in het plangebied voorkomen.

Beschermingsregime Andere soorten

Vos

Vos (*Vulpes vulpes*) is door de provincie Zuid Holland voor ruimtelijke ingrepen vrijgesteld van de Wet natuurbescherming.

Haas, konijn en egel

Haas (*Lepus europaeus*), konijn (*Oryctolagus cuniculus*) en egel (*Erinaceus europaeus*) zijndoor de provincie Zuid-Holland voor ruimtelijke ingrepen vrijgesteld van de Wet natuurbescherming.

Grote hoefdieren

Het plangebied ligt buiten het verspreidingsgebied van wild zwijn (*Sus scrofa*), damhert (*Dama dama*) en edelhert (*Cervus elaphus*). Deze soorten worden ook zwervend en/of niet-wild aangetroffen in o.a. Noord-Brabant. Voor edelhert geldt een nul-stand-beheer; dieren buiten de aangewezen gebieden Veluwe, Oostvaardersplassen en Weerterbos worden niet geduld en afgeschoten. Het plangebied en de directe omgeving zijn niet geschikt voor wild zwijn, edelhert en damhert vanwege het ontbreken van geschikt habitat.

In de omgeving kan ree (*Capreolus capreolus*) voorkomen. Gezien het ontbreken van geschikt biotoop en bewoning en bedrijvigheid (constante verstoring) wordt deze soort niet in en in de nabijheid van het plangebied verwacht. Ree is door de provincie Zuid-Holland voor ruimtelijke ingrepen vrijgesteld van de Wet natuurbescherming.

4.10 Reptielen

Beschermingsregime Habitatrichtlijn

Gladde slang, muurhagedis en zandhagedis

Het plangebied ligt buiten het bekende verspreidingsgebied van gladde slang (*Coronella austriaca*), muurhagedis (*Podarcis muralis*) en zandhagedis (*Lacerta agilis*). De aanwezigheid van deze soorten is daarom uit te sluiten.

Beschermingsregime Andere soorten

Adder, hazelworm en levendbarende hagedis

Het plangebied ligt buiten het bekende verspreidingsgebied van de adder (*Vipera berus*), hazelworm (*Anguis fragilis*) en levendbarende hagedis (*Zootoca vivipara*). De aanwezigheid van deze soorten in het plangebied is zodoende redelijkerwijs uitgesloten.

Ringslang

De ringslang (*Natrix natrix*) komt voor in waterrijke gebieden op zandgronden of op overgangen van zandgronden naar veen- en kleigebieden, waarbij droge habitats voor overwintering en beschutting en natte habitats voor de voortplanting en voedsel op korten afstand van elkaar beschikbaar moeten zijn. Het plangebied ligt op de rand van het bekend verspreidingsgebied van ringslang. In het plangebied is geen water en geschikt landhabitat aanwezig. De directe omgeving van het plangebied omvat enkele achtertuinen en de bedrijfsgebouwen met erf. De tuinen en het erf zijn 'rommelig' met op veel plekken opslag van tuinspullen, tegels, hout, boomstammen etc. De tuinen kunnen daarmee geschikt zijn als landhabitat voor ringslang. In de wijde omgeving zijn echter geen ringslangen waargenomen (NDFF). Daarmee wordt de aanwezigheid van ringslang in het plangebied, en in de directe omgeving, uitgesloten.

4.11 Amfibieën

Beschermingsregime Habitatrichtlijn

Knoflookpad, boomkikker, geelbuikvuurpad, vroedmeesterpad en kamsalamander

Het plangebied ligt buiten het bekende verspreidingsgebied van de knoflookpad (*Pleobates fuscus*), boomkikker (*Hyla arborea*), geelbuikvuurpad (*Bombina variegata*), vroedmeesterpad (*Alytes obstetricans*) en kamsalamander (*Triturus cristatus*). De aanwezigheid van deze soorten kan daarom worden uitgesloten.

Poelkikker

De poelkikker (*Pelophylax lessonae*) heeft een voorkeur voor onbeschaduwde, voedselarme en schone wateren en houdt zich bij voorkeur op in een goed begroeide oever. Het plangebied ligt op de rand van het verspreidingsgebied van poelkikker, maar in de wijde omgeving zijn geen waarnemingen van deze soort gedaan (NDFF). In het plangebied is geen open water aanwezig waardoor voortplantingsgebied van deze soort kan worden uitgesloten.

De directe omgeving van het plangebied omvat enkele achtertuinen en de bedrijfsgebouwen met erf. De tuinen en het erf zijn 'rommelig' met op veel plekken opslag van tuinspullen, tegels, hout, boomstammen etc. Poelkikkers kunnen behoorlijke afstanden afleggen tot hun overwintergebied (tot enkele kilometer)¹. Het is niet uit te sluiten dat de directe omgeving van het plangebied gebruikt wordt door poelkikkers op te overwinteren.

Rugstreeppad

De rugstreeppad (*Bufo calamita*) is een pionierssoort die voornamelijk voorkomt op zandgronden en is afhankelijk van natuurlijke duinpoelen en door regenwater gevulde ondiepe, snel opwarmende wateren.

Het plangebied ligt binnen het verspreidingsgebied van de rugstreeppad en in de wijde omgeving komt de soort voor. In de omgeving (radius 1km) van het plangebied en aan de noordzijde zijn echter geen rugstreeppadden waargenomen (NDFF). Het plangebied bestaat uit woningen en de direct daaromheen liggende delen van tuinen, die grotendeels bedekt zijn met grind. In het plangebied ontbreekt water, waardoor voortplantingsgebied in het plangebied uitgesloten is. Rugstreeppadden overwinteren ingegraven in de grond; soms in muizenholletjes maar soms ook in het funderingszand van woningen. Gezien de afstand van recente waarnemingen tot het plangebied (allen aan de overzijde van de Lek) kan conform het Kennisdocument Rugstreeppad de aanwezigheid van rugstreeppad worden uitgesloten.

Heikikker

Geschikt leefgebied voor de heikikker (*Rana arvalis*) bestaat uit heide, hoog- en laagveen, halfnatuurlijk grasland, bos en struweel. De heikikker is duidelijk een cultuurvliesende soort die nauwelijks wordt aangetroffen in te intensief gebruikt agrarisch landschap, rond infrastructuur en bebouwing.

Het plangebied ligt binnen het verspreidingsgebied van de heikikker en in de omgeving komt de soort voor (NDFF). Het plangebied bestaat uit woningen en de direct daaromheen liggende delen van tuinen, die grotendeels bedekt zijn met grind. In het plangebied ontbreekt water, waardoor voortplantingsgebied in het plangebied uitgesloten is.

De directe omgeving van het plangebied omvat enkele achtertuinen en de bedrijfsgebouwen met erf. De tuinen en het erf zijn 'rommelig' met op veel plekken opslag van tuinspullen, tegels, hout, boomstammen etc. Heikikkers overwinteren op vorstvrije plekken op het land, zoals bladerhopen en gestapeld hout². Het is niet uit te sluiten dat de directe omgeving van het plangebied gebruikt wordt door heikikkers op te overwinteren.

Beschermingsregime Andere soorten

¹ https://www.nederlandsesoorten.nl/linnaeus_ng/app/views/species/nsr_taxon.php?id=139986

² https://www.nederlandsesoorten.nl/linnaeus_ng/app/views/species/nsr_taxon.php?id=139991

Vuursalamander en vinpootsalamander

Het plangebied ligt ver buiten het verspreidingsgebied van vuursalamander (*Salamandra salamandra*) en vinpootsalamander (*Lissotriton helveticus*). De aanwezigheid van deze soorten kan worden uitgesloten.

Alpenwatersalamander

De Alpenwatersalamander (*Ichthyosaura alpestris*) komt vooral voor in Noord-Brabant en Limburg. Daarnaast zijn er ook populaties in Gelderland (Rijk van Nijmegen), Zeeland en Drenthe. De soort is weinig kritisch en komt voor in allerlei typen wateren.

Het plangebied ligt op de rand van het verspreidingsgebied van de soort maar in de wijde omgeving zijn geen alpenwatersalamanders waargenomen (NDFF). Het plangebied bestaat uit woningen en de direct daaromheen liggende delen van tuinen, die grotendeels bedekt zijn met grind. In het plangebied ontbreekt water, waardoor voortplantingsgebied in het plangebied uitgesloten is. Door het ontbreken van geschikt voortplantingswater in de omgeving worden ook overwinterende alpenwatersalamanders in of nabij het plangebied niet verwacht.

Overige amfibieën-soorten

De kleine watersalamander (*Lissotriton vulgaris*), gewone pad (*Bufo bufo*), bruine kikker (*Rana temporaria*), bastaardkikker (*Pelophylax kl. esculentus*) en meerkikker (*Pelophylax ridibundus*) worden niet in het plangebied verwacht, aangezien er geen voortplantingswater en geen geschikt landhabitat aanwezig is. De soorten kunnen wel overwinterend verwacht worden in de directe omgeving, zoals de tuinen achter Schuwacht 154a en achter 146-148. Deze soorten zijn door de provincie Zuid-Holland voor ruimtelijke ingrepen vrijgesteld van de Wet natuurbescherming.

4.12 Vissen

In het plangebied is geen open water aanwezig. De aanwezigheid van vissen is dan ook uitgesloten.

4.13 Vlinders en libellen

Beschermingsregime Habitatrichtlijn

Het plangebied ligt buiten het verspreidingsgebied van de beschermde vlindersoorten apollovlinder (*Parnassius apollo*), boszandoog (*Lopinga achine*), tijmblauwtje (*Maculinea arion*), zilverstreephooibeestje (*Coenonympha hero*), donker pimperlblauwtje (*Maculinea nausithous*), pimperlblauwtje (*Maculinea teleius*), grote vuurvvlinder (*Lycaena dispar ssp. batava*). Ook het verspreidingsgebieden van de beschermde libellensoorten bronslibel (*Oxygastra curtisii*), gaffellibel (*Ophiogomphus cecilia*), de oostelijke witsnuitlibel (*Leucorrhinia albifrons*), gevlekte witsnuitlibel (*Leucorrhinia pectoralis*), noordse winterjuffer (*Sympecma annulata ssp. braueri*) en sierlijke witsnuitlibel (*Leucorrhinia caudalis*) liggen buiten het plangebied. De aanwezigheid van deze soorten kan derhalve worden uitgesloten.

Teunisbloempijlstaart (*Proserpinus proserpina*) komt met name in het zuiden van Nederland voor op open plekken in vochtige bossen, langs bosranden en op warme open plaatsen. In de omgeving zijn geen waarnemingen van deze beschermde soorten gedaan (NDFF). In het plangebied en de directe omgeving

ontbreekt bovendien geschikt habitat voor de teunisbloempijlstaart, zoals grote bomen, bosranden en teunisbloemen, waardoor de soort redelijkerwijs kunnen worden uitgesloten.

Groene glazenmaker (*Aeshna viridis*) is gebonden aan wateren met een rijke begroeiing van krabbenscheer. Het plangebied ligt binnen het verspreidingsgebied van de soort, maar geschikt habitat is niet aanwezig. De aanwezigheid van groene glazenmaker kan ook redelijkerwijs worden uitgesloten.

Rivierrombout (*Gomphus flavipes*) komt voor langs de grote rivieren met uitzondering van de Maas, vooral op plaatsen waar zand of slib is afgezet. Het plangebied ligt binnen het verspreidingsgebied van de soort en in de ruime omgeving, langs de Lek en de Noord, zijn zowel adulten als vervellinghuidjes van larven gevonden (NDFF). De Lek is daarmee aantoonbaar voortplantingsgebied van de rivierrombout. Larven leven in zandige substraten in ondiepe, onbegroeide, stromingsluwe delen van de rivier; in de Lek wordt dit habitat voornamelijk tussen kribben aangetroffen. De volwassen dieren (adulten) verspreiden zich in de omgeving en vliegen boven ruigte en bouwland, waar ze op insecten jagen. Ze slapen ook in deze ruigten en waarschijnlijk vindt in de omgeving van de rivier ook de paring plaats³⁴. In het plangebied is geen open water aanwezig, maar Schuwacht 1 grenst direct aan de Lek. De woning staat op gemetselde blokken in het water. In de hoek van de hellingbaan en de woning is een heel klein zandstrandje ontstaan van ca. 1-2 m². Dit strandje kan mogelijk gebruikt worden als uitsluipplek voor rivierrombout. De aanwezigheid van larven direct nabij het plangebied is daarmee aannemelijk.

In of direct grenzend aan het plangebied is geen ruigte aanwezig, maar er groeien aan de verre zijde van de hellingbaan en langs de Lek naast Schuwacht 1 wel plukken riet, die mogelijk in de zomer rietkragen kunnen zijn. De aanwezigheid van adulte exemplaren rivierrombout direct nabij het plangebied is zodoende niet uit te sluiten.

Beschermingsregime Andere soorten

Grote vos

Grote vos (*Nymphalis polychloros*) is een soort die voorkomt in habitats met grote vrijstaande bomen zoals bosranden, boomgaarden en open bossen. De soort wordt verspreid door het land in zeer lage aantallen aangetroffen. In de wijde omgeving van een plangebied is een grote vos aangetroffen (NDFF). In het plangebied zijn geen grote bomen aanwezig, waardoor de aanwezigheid van de grote vos daarom redelijkerwijs kan worden uitgesloten.

Andere soorten vlinders en libellen

De meeste soorten beschermde vlinders en libellen onder dit regime vereisen specifiek habitat dat niet in het plangebied of de wijde omgeving voorkomt, en het verspreidingsgebied van deze soorten ligt buiten het plangebied. In het plangebied staan geen bomen, zodat ook soorten die afhankelijk zijn van bomen, uitgesloten kunnen worden. De aanwezigheid van deze soorten in of nabij het plangebied is kan derhalve worden uitgesloten.

³ <https://www.vlinderstichting.nl/libellen/overzicht-libellen/details-libel/rivierrombout>

⁴ <https://minInv.nederlandsesoorten.nl/content/rivierrombout-gomphus-flavipes-ssp-flavipes>

4.14 Overige ongewervelden

Beschermingsregime Habitatrichtlijn

Oeveraas (*Palingenia longicauda*), juchtleerkever (*Osmoderma eremita*) en Bataafse stroommossel (*Unio crassus*) zijn uit Nederland verdwenen.

Brede geelrandwaterroofkever (*Dytiscus latissimus*) en gestreepte waterroofkever (*Graphoderus bilineatus*) zijn zeldzame soorten met een zeer beperkte verspreiding. De brede geelrandwaterroofkever werd tot voor kort als uitgestorven beschouwd en is recent herontdekt in Drenthe. De gestreepte waterroofkever komt voor in veensloten in laagveengebieden, Nieuwkoopse plassen, Noordwest Overijssel en bij Oisterwijk. Beide soorten zijn afhankelijk van grote stilstaande wateren met schoon water, zoals meren, vennen en groeves met een minimale diepte van 1 meter en een minimale oppervlakte van 1 hectare en goed ontwikkelde oever- en watervegetatie. Het plangebied ligt buiten het verspreidingsgebied van brede geelrandwaterroofkever en gestreepte waterroofkever. In het plangebied is geen water aanwezig. De aanwezigheid van deze soorten redelijkerwijs worden uitgesloten.

De vermiljoenkever (*Cucujus cinnaberinus*) komt sinds 2012 voor in Noord-Brabant, Limburg en Gelderland. De larven leven achter de schors van dode bomen in vochtige bossen, houtwallen en lanen met bomen. Het plangebied ligt buiten het verspreidingsgebied van vermiljoenkever en in het plangebied zijn geen bomen of dood hout aanwezig. De aanwezigheid van deze soort redelijkerwijs worden uitgesloten.

Platte schijfhoren

De platte schijfhoren (*Anisus vorticulus*) komt in de meeste provincies lokaal voor. De soort komt voor in zoete, heldere en schone wateren met een rijke begroeiing, vaak in draadalg-vegetaties, maar ook in bijvoorbeeld wateren met krabbenscheer. De soort vertoont een voorkeur voor wateren met veenbodems. In wateren met klei- of zandbodems komt de soort slechts zeer incidenteel voor. De soort leeft niet in verontreinigd of brak water. Het plangebied ligt binnen het verspreidingsgebied van de platte schijfhoren, maar geschikt habitat in plangebied ontbreekt. De aanwezigheid van deze soort redelijkerwijs worden uitgesloten.

Beschermingsregime Andere soorten

Europese rivierkreeft, vliegend hert

De Europese rivierkreeft (*Astacus astacus*) komt nog op een plek voor in Nederland, namelijk in de schaatsvijver op landgoed Warnsborn nabij Arnhem. Het vliegend hert (*Lucanus cervus*) is afhankelijk van rottend eikenhout dat in Nederland vooral voorkomt in oude eikenbossen, hakhout, houtwallen, lanen en parken met oude eikenbomen. De aanwezigheid van het vliegend hert is beperkt tot de Veluwe, Midden- en Zuid-Limburg, de stuwwal bij Nijmegen, de Utrechtse Heuvelrug en Twente.

Het plangebied buiten het verspreidingsgebied van vliegend hert en rivierkreeft. Ook ontbreekt in het plangebied geschikt habitat. De aanwezigheid van deze soorten in het plangebied is niet kan worden uitgesloten.

4.15 Samenvatting resultaten

Van de onderstaande resultaten worden in hoofdstuk5 getoetst of de ingreep negatieve effecten heeft en of deze effecten in strijd zijn met de Wet natuurbescherming.

Beschermde gebieden

Het plangebied ligt op circa 820 meter van Natura 2000-gebied 'Boezems Kinderdijk'. Een deel van het plangebied ligt binnen het NNN.

Houtopstanden

Bescherming van houtopstanden is niet van toepassing, omdat er geen bomen worden gekapt.

Beschermde soorten

In onderstaande tabellen zijn de soorten/soortgroepen weergegeven die in het plangebied aanwezig zijn of hun aanwezigheid kan niet worden uitgesloten.

Tabel 2. Te verwachten soort(groepen) - (potentieel) aanwezig (X) met functie en beschermingsregime: VR= Vogelrichtlijn, HR= Habitatrichtlijn, AS= Andere Soorten

Soort/soortgroep	Functie	Aanwezig	Mogelijk aanwezig	Beschermings-regime
Huismus	Jaarrond beschermd nest		X	VR
Gierzwaluw	Jaarrond beschermd nest		X	VR
Spreeuw	Beschermd nest categorie 5		X	VR
Algemene broedvogels	Leefgebied, nesten		X	VR
Vleermuizen (zie Tabel 4)	Verblijfplaatsen, vliegroute, foerageergebied		X	HR
Bever	Doorgangsgebied		X	HR
Bunzing	Rustplek		X	AS
Steenmarter	Rustplek		X	AS
Rivierrombout	Voortplantingsgebied		X	HR
Buiten plangebied – indirecte effecten				
Buizerd, boomvalk, slechtvalk	Jaarrond beschermd nest		X	VR
Wezel, hermelijn, bunzing, steenmarter	Leefgebied, foerageergebied, verblijfplaatsen		X	AS
Poelkikker	Winterhabitat		X	HR
Heikikker	Winterhabitat		X	HR

Tabel 3. Te verwachten soorten per adres.

Adres: Schuwacht	1	146	148	150	152	154a
Huismus	X	X	X	X	X	X
Gierzwaluw		X	X	x	X (woonhuis)	
Spreeuw	X	X	X	X	X	X
Vleermuizen		X	X	X	X	X
Bever - doorgangsgebied	X					
Bunzing – rustplek in winter					X (schuur)	
Steenmarter - rustplek in winter					X (schuur)	
Rivierrombout - larven	X					

Tabel 4. Potentieel aanwezige vleermuissoorten en functies in het plangebied.

Soort	Verblijfplaats functies				Andere functies	
	Zomer	Kraam	Paar	Winter	Vliegroute	Foerageergebied
Gewone dwergvleermuis	X	X	X		X	X
Ruige dwergvleermuis	X		X		X	X
Kleine dwergvleermuis	X	X	X		X	X
Laatvlieger	X	X	X		X	X
Gewone grootoorvleermuis	X	X	X	X	X	X

5. Effectbeoordeling en toetsing

Op grond van de resultaten van het veldbezoek en het literatuuronderzoek wordt in dit hoofdstuk beoordeeld wat de verwachte effecten van de ingreep zijn op beschermde gebieden, houtopstanden en soorten. Negatieve effecten worden vervolgens getoetst aan de verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming. Afrondend geeft de toetsing aan of een aangepaste werkwijze, aanvullend onderzoek dan wel een ontheffing in het kader van de Wet natuurbescherming is vereist.

5.1 Natura 2000 gebieden

Het plangebied ligt op circa 820 meter van Natura 2000-gebied 'Boezems Kinderdijk'.

Door de afstand en de aard van de werkzaamheden worden negatieve effecten door geluidsverstoring of visuele verstoring als gevolg van de ingreep op het Natura 2000-gebied uitgesloten. De voorgenomen werkzaamheden hebben ook geen effecten als verdroging, vernatting etc. tot gevolg.

In de werkfase wordt stikstofdepositie verwacht doordat er medewerkers naar het plangebied komen voor het uitvoeren van de werkzaamheden. Met een proefberekening in de Aeriusscalculator, uitgaande van het gebruik van voer- en werktuigen met klasse 'STAGE III A, 75-130 kW met bouwjaar 2001-2007 en het gebruik van 60.000 L brandstof, is geen stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden te verwachten. De ingreep leidt daarmee niet tot een verslechtering van de kwaliteit van de natuurlijke habitats of de habitats van soorten in Natura 2000-gebied door verzuring en vermesting, zeker wanneer minder zware voertuigen en minder brandstof wordt gebruikt dan in de proefberekening.

De ingreep heeft dan geen significant verstrend effect op de soorten waarvoor Natura 2000-gebieden zijn aangewezen, mits aan de bovengenoemde voorwaarden wordt voldaan. Een overtreding van de Wet natuurbescherming ten aanzien van Natura 2000-gebieden is dan ook niet aan de orde.

5.2 Natuur Netwerk Nederland

Het plangebied ligt gedeeltelijk binnen het NNN. Schuwacht 1 valt binnen de begrenzing van het NNN.

Ingrepen in het NNN zijn niet toegestaan, tenzij ze geen negatieve effecten hebben op de wezenlijke kenmerken en waarden van het NNN, waar het plangebied deel van uitmaakt. Schuwacht 1 ligt in een deel van het NNN, dat is aangewezen als 'grote wateren en Noordzee'. De sloop van de woning Schuwacht 1 buitendijks, is geen aantasting van de waarde van de rivier de Lek. Onafhankelijk van de inrichting worden de kenmerken en waarden van de rivier bevorderd door de ingreep.

Omdat op voorhand duidelijk is dat de ingreep geen negatieve effecten heeft op de wezenlijke kenmerken en waarden van het NNN, is een nadere toetsing niet nodig.

5.3 Houtopstanden

Er worden geen bomen gekapt. Daarom is artikel 4.2. van de Wet natuurbescherming niet van toepassing.

5.4 Vogels

Beschermingsregime Vogelrichtlijn: vogels met jaarrond beschermde nesten (categorie 4)

Binnen plangebied

Binnen het plangebied worden jaarrond beschermde nesten van huismus en gierzwaluw verwacht onder de pannen van de daken. De werkzaamheden omvatten het slopen van de woningen.

Bij deze werkzaamheden gaan de nesten van huismus en gierzwaluw verloren. Dit is een overtreding van art. 3.1 lid 2 van de Wet natuurbescherming.

Indien mussen en gierzwaluwen tijdens de werkzaamheden aanwezig zijn, kunnen dieren ook worden gedood en/of verwond door de werkzaamheden. Ook kunnen bij werkzaamheden tijdens het broedseizoen nesten met eieren of jongen verlaten worden. Dit is een overtreding van art. 3.1 lid 1 van de Wet natuurbescherming.

Buiten plangebied

In de bomen in de achtertuin van Schuwacht 156 en in de electriciteitsmast kunnen jaarrond beschermde nesten van buizerd, boomvalk en slechtvalk worden verwacht. De werkzaamheden omvatten de sloop van de woningen. De werkzaamheden zelf leiden niet tot het verwijderen van nesten.

Slechtvalk wordt mogelijk verwacht in de electriciteitsmast. Deze broedt dan op grote hoogte. Bovendien is van slechtvalk bekend dat hij niet gevoelig is voor verstoring van activiteiten op de grond. De werkzaamheden leiden daarmee niet tot verstoring van eventueel broedende slechtvalken in de electriciteitsmast.

Voor buizerd en boomvalk worden verstoringafstanden van minimaal 34 – 50 meter aangehouden (FID - afstand waarop verstoring leidt tot het opvliegen van dieren)⁵. Indien er daadwerkelijk nesten in de bomen in de achtertuin aanwezig zijn, zijn de vogels al gewend aan een zekere mate van verstoring, omdat de nesten in een achtertuin liggen (gebruik door mensen) en direct naast een verzameling bedrijfsgebouwen, waar o.a. een boomrooierij is gevestigd; hier worden dagelijks vele vervoersbewegingen uitgevoerd voor woon-werkverkeer en aan- en afvoer van materiaal. De bomen in de achtertuin liggen op 23 meter (vooraan en de tuin) tot 75 meter (achteraan in de tuin) tot de dichtstbijzijnde te slopen woning. De bomen liggen op 30-35 meter van de toegangsweg. Daarbij worden versturende elementen als licht, geluid en beweging van de werkzaamheden gedempt door de tussenliggende bomen en gebouwen. Gezien de afstand, de dempende werking en de gewenning die al heeft plaatsgevonden, is niet de verwachting dat eventuele

⁵ Kent et al. Database of Bird Flight Initiation Distances to Assist in Estimating Effects of Human Disturbance and Delineating Buffer Areas. Journal of Fish and Wildlife Management 7: 181-191, June 2016

⁶ Bij 12, Kennisdocument Buizerd.

broedende buizerd en/of boomvalk verstoring ondervinden van de werkzaamheden. De werkzaamheden leiden daarmee niet tot een overtreding van de Wet natuurbescherming.

Beschermingsregime Vogelrichtlijn: vogels met jaarrond beschermde nesten (categorie 5)

Binnen het plangebied worden onder de pannen van de dak nesten van spreeuw verwacht. De werkzaamheden omvatten het slopen van de woningen

Wanneer de werkzaamheden uitgevoerd worden tijdens het broedseizoen, gaan de nesten van spreeuw verloren. Dit is een overtreding van art. 3.1 lid 2 van de Wet natuurbescherming.

Indien spreeuwen tijdens de werkzaamheden aanwezig zijn, kunnen dieren ook worden gedood en/of verwond door de werkzaamheden. Dit is een overtreding van art. 3.1 lid 1 van de Wet natuurbescherming.

De nesten van spreeuw zijn beschermd onder cat. 5; dat wil zeggen dat de nesten van deze soort ook jaarrond beschermd kunnen zijn als daar ecologische redenen voor zijn. Voor spreeuw geldt dat er in de omgeving voldoende alternatieven zijn als nestplek in de vorm van andere gelijkende woningen, grotere bomen en nestkasten. Voor de spreeuw, geldt dat de nesten daarom niet als jaarrond beschermd beschouwd worden.

Beschermingsregime Vogelrichtlijn: overige vogels

In het plangebied broeden mogelijk algemene zangvogels in de struiken langs de woningen en gevelgroen. Wanneer de werkzaamheden worden uitgevoerd worden tijdens het broedseizoen kan dit leiden tot het verlaten van nesten met eieren of jongen en brengen de functionaliteit van de nesten in gevaar en zijn een overtreding van artikel 3.1 lid 1 en 2 Wet natuurbescherming.

Werken buiten het broedseizoen voorkomt overtreding. Het broedseizoen loopt in stedelijk gebied globaal van 15 maart tot 15 juli, afhankelijk van weersomstandigheden en de soorten.

5.5 Vleermuizen

Uit de resultaten blijkt dat vleermuizenverblijfplaatsen in de spouwen en muren, onder loodslabben, achter luiken, betimmering en daklijsten en/of onder het dak van alle woningen, behalve Schuwacht 1, worden verwacht. Ook de open zoldering van de schuur van Schuwacht 152 is geschikt als vleermuisverblijfplaats. De werkzaamheden omvat het slopen van de woningen. Bij deze werkzaamheden gaan mogelijk de potentiële verblijfplaatsen van vleermuizen verloren. Dit is een overtreding van artikel 3.5, lid 4 van de Wet natuurbescherming.

Indien werkzaamheden worden uitgevoerd terwijl er vleermuizen in woningen aanwezig zijn, kunnen ook vleermuizen worden gedood of verstoord worden door de werkzaamheden. Dit is een overtreding van artikel 3.5 lid 1 en 2 van de Wet natuurbescherming.

Het erf achter Schuwacht 150-152 is geschikt als foerageergebied voor vleermuizen. Indien alle woningen worden verwijderd, is deze plek niet meer beschut en zal de plek niet meer functioneren als foerageergebied. Lijnvormige elementen zijn in de directe omgeving aanwezig in de vorm van een rij knotwilgen, zodat vliegroutes van vleermuizen niet kunnen worden uitgesloten. Deze wilgen blijven behouden, echter is de luwte eromheen verwijderd. Op grond van de geringe omvang van het plangebied is de kans klein dat het een essentieel foerageergebied en/of een essentiële vliegroute betreft.

Tabel 5. De potentieel voorkomende soorten vleermuizen en functies (aangeduid met x). Groen **X** = geen effect te verwachten, rood **X**= negatief effect niet uitgesloten. - = functie niet verwacht.

Soorten	Verblijfplaats functies			Andere functies		
	Zomer	Kraam	Paar	Winter	Vliegroute	Foerageergebied
Gewone dwergvleermuis	X	X	X	-	X	X
Ruige dwergvleermuis	X	-	X	-	X	X
Kleine dwergvleermuis	X	X	X	-	X	X
Laatvlieger	X	X	X	-	X	X
Gewone grootoorvleermuis	X	X	X	X	X	X

5.6 Bever

De Lek, direct grenzend aan Schuwacht 1, kan dienst doen als doorgangsgebied van bever. De werkzaamheden omvatten de sloop van de woningen.

De bever kan makkelijk uitwijken voor de werkzaamheden, waarmee doden en verwonden wordt voorkomen. De werkzaamheden hebben geen effect op de bever.

5.7 Marterachtigen

De schuur van Schuwacht 152 is mogelijk geschikt als incidentele rustplek in de winter voor bunzing en steenmarter. Het is niet uit te sluiten dat de directe omgeving van het plangebied, en dan met name enkele achtertuinen en de bedrijfsgebouwen met erf, deel uitmaakt van het leefgebied van bunzing, wezel, hermelijn en steenmarter en dat hier rust- en foerageergebied van de soorten aanwezig is. De werkzaamheden omvatten de sloop van de woningen.

Bij de sloop van Schuwacht 152 worden mogelijk een incidentele rustplek van steenmarter vernietigd. De steenmarter komt in West-Nederland slechts incidenteel voor; door de matige geschiktheid van de rustplek (verstoring door gebruik) en het ontbreken van waarnemingen in de omgeving wordt er vanuit gegaan dat de schuur geen onderdeel uitmaakt van een vast territorium van steenmarter. De rustplek wordt daarmee slechts mogelijk incidenteel gebruikt. Het verwijderen van de incidentele rustplek van steenmarter, dat geen onderdeel uitmaakt van een vast territorium is daarmee geen overtreding op de Wet natuurbescherming.

Bij de sloop van Schuwacht 152 worden mogelijk een rustplek van bunzing vernietigd. Voor de bunzing geldt een vrijstelling bij ruimtelijke ingrepen.

Aangezien marters snel en alert zijn, kunnen ze voor het werk vluchten. Het is niet de verwachting dat er dieren worden gedood en/of verwond bij de werkzaamheden.

In de omgeving wordt mogelijk leefgebied, foerageergebied, voortplantingsplaatsen en/of rustplaatsen verwacht van bunzing, hermelijn, wezel en steenmarter. De werkzaamheden zelf leiden niet tot het wegnemen van leefgebied, foerageergebied, rust- en/of verblijfplaatsen van de soorten. Door de werkzaamheden kan het leefgebied wel tijdelijk verstoord worden, vanwege beweging en geluid. Aangezien de werkzaamheden het leefgebied niet fysiek aantasten en ze kort duren, kunnen de rustplekken daarna weer in gebruik worden genomen. Dit leidt niet tot een overtreding van de Wet natuurbescherming.

5.8 Poelkikker en heikikker

Overwinterende poelkikkers en heikikkers kunnen in de omgeving van het plangebied worden verwacht, namelijk in de achtertuinen rondom het plangebied. De werkzaamheden omvatten de sloop van de woningen. De werkzaamheden tasten het winterhabitat niet aan en gezien de afstand worden ook dieren niet verstoord. De werkzaamheden leiden daarmee niet tot een overtreding op de Wet natuurbescherming.

5.9 Rivierrombout

Uit de resultaten blijkt dat het zandstrandje dat is ontstaan tussen Schuwacht 1 en de hellingbaan kan functioneren als uitsluipplek van larven van de rivierrombout. Het leefgebied van de larven ligt dieper in de rivier, op een zandige plek. Dit kan de ondiepte zijn voor de hellingbaan, maar kan ook verderop zijn. De werkzaamheden omvatten de sloop van de woningen.

Bij de sloop wordt mogelijk de uitsluipplek van de larven van rivierrombout verwijderd. Het leefgebied van de larven wordt niet verwijderd. Het is niet duidelijk of bij de sloop de fundering van de woning Schuwacht 1 en/of de hellingbaan ook worden verwijderd. Indien dat niet het geval is, blijft de uitsluipplek behouden. Indien de fundering en/of de hellingbaan wel worden verwijderd, zal verderop een nieuw zandstrand ontstaan. Het eiland waarop de palen van de electriciteitsmast staan, en wat direct aan Schuwacht 1 grenst, blijft zeker behouden. Hierdoor ontstaat daar een windluwe plek, en zodoende zal enkele meters verderop een nieuwe zandstrand ontstaan. Hierdoor blijft een geschikt uitsluipplek behouden. De ingreep leidt derhalve, ook indien de fundering gesloopt wordt, niet tot het verwijderen van een vaste rust- en/of verblijfplaats en wordt de Wet natuurbescherming niet overtreden.

Bij de werkzaamheden aan de fundering van Schuwacht 1 en/of de hellingbaan kunnen wel larven van rivierrombout worden verstoord, gedood en/of verwond. Dit leidt tot een overtreding van art. 3.5 lid 1 en 2 van de Wet natuurbescherming.

5.10 Overige soorten en soortgroepen

Uit de resultaten blijkt dat de aanwezigheid van overige beschermde soorten uit de soortgroepen zoogdieren, amfibieën en ongewervelden, en beschermde soorten uit de soortgroepen planten, reptielen, vissen, dagvlinders en libellen redelijkerwijs kan worden uitgesloten. Daarmee is ook een negatief effect op deze soorten redelijkerwijs uit te sluiten. De ingreep leidt derhalve niet tot een overtreding van de Wet natuurbescherming voor deze soorten.

5.11 Samenvatting effectbeoordeling

Uit de effectbeoordeling volgt voor welke gebieden/houtopstanden en/of soorten/soortgroepen de ingreep wel of geen negatieve effecten heeft op beschermde soorten. In onderstaande tabellen is aangegeven of er negatieve effecten zijn en of de effecten en daarmee de overtredingen zijn te voorkomen door middel van aangepaste werkwijze (met Ja aangegeven).

Tabel 6. Samenvatting effectbeoordeling en overtreding van gebiedsbescherming uit Wet natuurbescherming (Wnb). VR= Vogelrichtlijn, HR= Habitatrichtlijn, AS= Andere Soorten.

Gebiedsbescherming	Effecten tgv ingreep	Overtreding Wnb	Vervolgstappen
Natura 2000	Geen effect als werktuigen - Stage-klasse III A, 75-130 kW met bouwjaar 2001-2007 of zuiniger, en - brandstofverbruik van < 60.000 L brandstof	Mogelijk t.a.v. stikstofdepositie als niet wordt voldaan aan eisen genoemd in voorgaande kolom	Mogelijk Aeries-berekening
NNN	Nee	n.v.t.	-

Tabel 7. Samenvatting effectbeoordeling en overtreding van soortenbescherming uit Wet natuurbescherming (Wnb). VR= Vogelrichtlijn, HR= Habitatrichtlijn, AS= Andere Soorten.

Soort/ soortgroep	Functie	Effecten tgv ingreep	Wnb	Vervolgstappen
Huisbus	Jaarrond beschermd nest	Ja	VR	Vervolgonderzoek
Gierzwaluw	Jaarrond beschermd nest	Ja	VR	Vervolgonderzoek
Spreeuw	Mogelijk jaarrond beschermd nest (cat. 5)	Ja	VR	Werken buiten broedseizoen
Algemene broedvogels	Nesten	Mogelijk	VR	Werk buiten het broedseizoen
Vleermuizen	Verblijfplaatsen	Ja	HR	Vervolgonderzoek
Bever	Doorgangsgebied	Nee	HR	-
Steenmarter	Incidentele rustplek	Nee	AS	-
Bunzing	Rustplek	Ja, maar vrijstelling	AS	-
Rivierrombout	Voortplantingsgebied	Ja	HR	Mitigerende maatregelen

Buiten plangebied – indirecte effecten

buizerd, boomvalk, slechtvalk	Jaarrond beschermd nest	Nee	VR	-
Wezel, hermelijn, bunzing, steenmarter	Leefgebied, foerageergebied, verblijfplaatsen	Nee	AS	-
Poelkikker	Winterhabitat	Nee	HR	-
Heikikker	Winterhabitat	Nee	HR	-

6. Conclusies en vervolgstappen

6.1 Beschermde gebieden

Natura 2000

Het plangebied ligt op circa 820 meter van Natura 2000-gebied 'Boezems Kinderdijk'. De ingreep leidt niet tot een verslechtering van de kwaliteit van de natuurlijke habitats of de habitats van soorten in Natura 2000-gebieden, indien er wordt voldaan aan de volgende voorwaarden voor de werktuigen en voertuigen die worden gebruikt bij de uitvoering van de werkzaamheden:

- Stage-klasse III A, 75-130 kW met bouwjaar 2001-2007 of zuiniger, en
- brandstofverbruik van < 60.000 L brandstof

Als wordt voldaan aan bovenstaande voorwaarden zijn er geen significante negatieve effect op de soorten waarvoor Natura 2000-gebieden zijn aangewezen te verwachten. In dat geval is nader toetsing aan Natura 2000 niet nodig.

NNN

De ingreep gedeeltelijk plaats binnen het NNN. Ingrepen in het NNN zijn niet toegestaan, tenzij ze geen negatieve effecten hebben op de wezenlijke kenmerken en waarden van het NNN, waar het plangebied deel van uitmaakt. Schuwacht 1 ligt in een deel van het NNN, dat is aangewezen als 'grote wateren en Noordzee'.

De sloop van de woning Schuwacht 1 buitendijs, is geen aantasting van de waarde van de rivier de Lek. Onafhankelijk van de inrichting worden de kenmerken en waarden van de rivier bevorderd door de ingreep. Omdat op voorhand duidelijk is dat de ingreep geen negatieve effecten heeft op de wezenlijke kenmerken en waarden van het NNN, is een nadere toetsing niet nodig.

6.2 Houtopstanden

Omdat er geen bomen worden gekapt is de bescherming van houtopstanden niet van toepassing.

6.3 Vogels

Alle vogels worden beschermd onder de Vogelrichtlijn.

Jaarrond beschermde nesten

Onder de pannen van de woningen worden jaarrond beschermde nesten van huismus en gierzwaluwen verwacht. Bij deze werkzaamheden gaan nesten van huismus en gierzwaluwen verloren. Dit is een overtreding van artikel 3.1 lid 2 van de Wet natuurbescherming. Ook kunnen huismus en gierzwaluw worden gedood wanneer ze tijdens de werkzaamheden aanwezig zijn, wat een overtreding van artikel 3.1, lid 1 is. Zodoende is een nader onderzoek naar het gebruik van het plangebied door huismussen en gierzwaluwen noodzakelijk, zie ook tabel 10 aan het eind van dit hoofdstuk.

De Kennisdocumenten van deze soorten geven hiervoor de volgende richtlijnen:

- Het onderzoek naar huismus wordt gedaan aan de hand van twee bezoeken in de periode van 1 april tot 15 mei of vier bezoeken van 10 maart tot 20 juni. De veldbezoeken worden uitgevoerd onder goede weersomstandigheden, na zonsopkomst en met een tussenperiode van tenminste 10 dagen.
- Voor gierzwaluw worden in de periode van 1 juni tot 15 juli drie gerichte veldbezoeken uitgevoerd. Een van deze bezoeken moet tussen 20 juni en 7 juli uitgevoerd worden. Daarnaast moeten de veldbezoeken uitgevoerd worden met goede weersomstandigheden van 2 uur voor zonsondergang tot zonsondergang en met een tussenperiode van tenminste 10 dagen.

Categorie 5

Onder de pannen van de woningen kunnen nesten van spreeuw worden verwacht. Voor deze soort geldt dat er in de omgeving voldoende alternatieven zijn om te nestelen. De broedlocaties van de spreeuw binnen het plangebied worden dan ook niet jaarrond beschermd, maar vallen wel onder de bescherming van alle algemene broedvogels tijdens het broedseizoen (zie volgende paragraaf).

Algemene broedvogels

In het plangebied kunnen diverse vogelsoorten tot broeden komen, in de hagen en struiken langs de woningen en in het gevelgroen. Werken binnen het broedseizoen kan leiden tot het verlaten van nesten met eieren of jongen en kan leiden tot een overtreding van artikel 3.1 lid 1 en 2 van de Wet natuurbescherming.

De werkzaamheden dienen buiten het broedseizoen uitgevoerd te worden. Werken binnen het broedseizoen kan leiden tot het verlaten van nesten met eieren of jongen en kan leiden tot een overtreding van artikel 3.1 lid 1 en 2 van de Wet natuurbescherming.

Om negatieve effecten op broedvogels en daarmee een overtreding op de Wet natuurbescherming te voorkomen, worden de volgende maatregelen geadviseerd:

- Werkzaamheden niet uitvoeren in het broedseizoen: 1 maart – 15 juli;
- Indien werkzaamheden binnen het broedseizoen uitgevoerd worden, dienen
 - bomen, struiken, hagen, gevelgroen bomen te worden ontzien;
 - de schoorstenen voorafgaand ongeschikt gemaakt te worden voor kauwen om in te nestelen, door bijvoorbeeld goede bolroosters te plaatsen;
- Indien dit niet kan (bijvoorbeeld omdat steigers in, of direct naast struiken moeten worden geplaatst), dient eerst een controle op de aanwezigheid van broedende vogels uitgevoerd te worden wordt.

Het is niet mogelijk ontheffing te verkrijgen voor het verstoren van broedende vogels.

6.4 Vleermuizen

Vleermuizen zijn beschermd volgens het beschermingsregime Habitatrichtlijn.

Binnen het plangebied worden vaste rust- en/of verblijfplaatsen van vleermuizen verwacht in de spouwen en muren, onder loodslabben, achter luiken, betimmering en daklijsten en/of onder het dak van alle woningen, behalve Schuwacht 1, verwacht. Ook de open zoldering van de schuur van Schuwacht 152 is geschikt als vleermuisverblijfplaats. De werkzaamheden omvat het slopen van de woningen. Bij deze werkzaamheden gaan mogelijk de potentiële verblijfplaatsen van vleermuizen verloren. Dit is een overtreding van artikel 3.5, lid 4 van de Wet natuurbescherming.

Ook kunnen vleermuizen verstoord of gedood worden als ze tijdens de sloopwerkzaamheden in de bebouwing aanwezig zijn. Dit is een overtreding van artikel 3.5 lid 1, 2 en 4. Zodoende is een nader onderzoek naar het gebruik van het plangebied door vleermuizen noodzakelijk. Zie ook tabel 10 aan het eind van dit hoofdstuk.

Het verdient aanbeveling dit aanvullende onderzoek uit te voeren volgens het Vleermuisprotocol 2017 van het Netwerk Groene Bureaus. Het Vleermuisprotocol geeft invulling aan de onderzoeksverplichting voortkomend uit de Wet natuurbescherming. Dit houdt in dat er drie bezoeken in de periode 15 mei t/m 15 juli (twee direct na zonsondergang en een direct voor zonsopkomst) en twee bezoeken in periode 15 augustus t/m 1 oktober (ruim na zonsondergang en ruim voor zonsopkomst) aan het plangebied gebracht dienen te worden. Deze bezoeken moeten met behulp van een heterodyne batdetector met time expansion uitgevoerd worden.

6.5 Rivierrombout

Uit de resultaten blijkt dat het zandstrandje dat is ontstaan tussen Schuwacht 1 en de hellingbaan kan functioneren als uitsluipplek van larven van de rivierrombout. Mogelijk verdwijnt bij de sloop leefgebied van de rivierrombout, dit is afhankelijk van hoe de werkzaamheden worden uitgevoerd. Als het strandje verdwijnt, zal enkele meters verderop een nieuwe zandstrand ontstaan, waardoor het leefgebied intact blijft. De ingreep leidt derhalve, ook indien de fundering gesloopt wordt, niet tot het verwijderen van een vaste rust- en/of verblijfplaats en wordt de Wet natuurbescherming niet overtreden.

Bij de werkzaamheden aan de fundering van Schuwacht 1 en/of de hellingbaan kunnen wel larven van rivierrombout worden verstoord, gedood en/of verwond. Dit leidt tot een overtreding van art. 3.5 lid 1 en 2 van de Wet natuurbescherming. Om dit te voorkomen, worden de volgende maatregelen voorgesteld;

- werkzaamheden in de oevers nabij Schuwacht 1 niet uitvoeren de periode 15 juni- 31 juli.

6.6 Samenvatting

Onderstaande tabel geeft een overzicht van de overtredingen van de Wet natuurbeheer ten gevolge van de ingreep en welke vervolgstappen nodig zijn voordat met de ingreep/werkzaamheden begonnen kan worden.

Tabel 8. Samenvatting effectbeoordeling en overtreding van gebiedsbescherming uit Wet natuurbescherming (Wnb).

Gebiedsbescherming	Effecten tgv ingreep	Overtreding Wnb	Vervolgstappen
Natura 2000	Geen effect als werktuigen - Stage-klasse III A, 75-130 kW met bouwjaar 2001-2007 of zuiniger, en - brandstofverbruik van < 60.000 L brandstof	Mogelijk t.a.v. stikstofdepositie als niet wordt voldaan aan eisen genoemd in voorgaande kolom	Mogelijk Aerius-berekening
NNN	Nee	n.v.t.	-

Tabel 9. Samenvatting effectbeoordeling en overtreding van soortenbescherming uit Wet natuurbescherming (Wnb). VR= Vogelrichtlijn, HR= Habitatrichtlijn, AS= Andere Soorten.

Soort/ soortgroep	Functie	Effecten tgv ingreep	Wnb	Vervolgstappen
Huismus	Jaarrond beschermd nest	Ja	VR	Vervolgonderzoek
Gierzwaluw	Jaarrond beschermd nest	Ja	VR	Vervolgonderzoek
Spreeuw	Nest uit cat. 5	Ja	VR	Werken buiten broedseizoen
Algemene broedvogels	Nesten	Mogelijk	VR	Werk buiten broedseizoen
Vleermuizen	Verblijfplaatsen, foerageergebied, vliegroute	Ja	HR	Vervolgonderzoek
Rivierrombout	Voortplantingsgebied	Ja	HR	Werken buiten kwetsbare periode

Tabel 10. Vervolgstappen per adres.

	Huismus	Gierzwaluw	Overige vogels	Vleer muizen	Steen marter	Bunzing	Rivierrombout
Schuwacht 1							
Schuwacht 146							
Schuwacht 148							
Schuwacht 150							
Schuwacht 152 - woning							
Schuwacht 152 - schuur							
Schuwacht 154a							
		= vervolgonderzoek					
		= werken met mitigerende maatregelen					
		= geen onderzoek of maatregelen nodig voor deze soort					

7. Literatuur en bronnen

7.1 Soortengroepen

Amfibieën, vissen en reptielen

- BIJ12, 2017, Kennisdocument Heikikker, versie 1.0, 1 juli 2017, BIJ12, Utrecht
- BIJ12, 2017, Kennisdocument Poelkikker, versie 1.0, 1 juli 2017, BIJ12, Utrecht
- BIJ12, 2017, Kennisdocument Rugstreeppad, versie 1.0, 1 juli 2017, BIJ12, Utrecht
- Creemers, C.M. & J.C.W. van Delft, 2009. De amfibieën en reptielen van Nederland. KNNV Uitgeverij, Zeist.
- www.ravon.nl

Zoogdieren

- BIJ12, 2017. Kennisdocument Gewone dwergvleermuis *Pipistrellus pipistrellus*, versie 1.0, 1 juli 2017, BIJ12, Utrecht
- BIJ12, 2017. Kennisdocument Ruige dwergvleermuis *Pipistrellus nathusii*, versie 1.0, 1 juli 2017, BIJ12, Utrecht
- BIJ12, 2017, Kennisdocument Bever, versie 1.0, 1 juli 2017, BIJ12, Utrecht
- BIJ12, 2017, Kennisdocument Noordse woelmuis, versie 1.0, 1 juli 2017, BIJ12, Utrecht
- Broekhuizen, S., K. Spoelstra, J.B.M. Thissen, K.J. Canters & J.C. Buys (redactie) 2016. Atlas van de Nederlandse zoogdieren. – Natuur van Nederland 12. Naturalis Biodiversity Center & EIS Kenniscentrum Insecten en andere ongewervelden, Leiden.
- Dietz, C., A. Kiefer, 2017. Veldgids Vleermuizen van Europa. Alle soorten van Europa. KNNV Uitgeverij, Zeist.
- Limpens, H., J. Regelink & R. Koelman, 2011. Cursus vleermuizen en planologie. Cursusmap, Zoogdierverseniging.
- www.zoogdierverseniging.nl

Planten en vegetatie

- Floron, 2011. Nieuwe Atlas van de Nederlandse Flora. KNNV Uitgeverij, Zeist.
- www.floron.nl

Insecten en ongewervelden

- www.vlinderstichting.nl
- www.eis-nederland.nl

Vogels

- BIJ12, 2017. Kennisdocument Gierzwaluw *Apus apus*, versie 1.0, 1 juli 2017, BIJ12, Utrecht
- BIJ12, 2017. Kennisdocument Huismus *Passer domesticus*, versie 1.0, 1 juli 2017, BIJ12, Utrecht
- BIJ12, 2017, Kennisdocument Buizerd, versie 1.0, 1 juli 2017, BIJ12, Utrecht
- www.sovon.nl

7.2 Methoden, databanken, wetgeving

- www.netwerkgroenebureaus.nl/werken-aan-kwaliteit/soortinventarisatieprotocollen
- www.ndff-ecogrid.nl
- www.telmee.nl
- www.verspreidingsatlas.nl
- www.minez.nederlandsesoorten.nl/zoeken-naar-soort
- www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/gebiedendatabase.aspx
- www.ruimtelijkeplannen.nl

Bijlage 1. Foto-impressie plangebied

Foto 1. Schuwacht 1: dit pand ligt buitendijks en grenst direct aan het eiland waarop de electriciteitsmast staat.

Foto 2. Foto genomen vanaf de steiger van het 'masteiland'

Foto 3. In de hoek van de hellingbaan en de fundering van het huis is een zandstrandje ontstaan, dat geschikt is als plek waar rivierromboutlarven kunnen uitsluipen. De overdekte veranda op kelderniveau is niet onderzocht.

Foto 4. Er zijn geen kieren tussen de dakoverstek en de muren, en de dakgoot en de muren aanwezig. Ook heeft het pand geen spouwmuur. Het pand is daarmee niet geschikt voor vleermuizen.

Foto 5. Zicht op Schuwacht 146, 148 (de twee achterste woningen in het rijtje van drie) en 152 (de boerderij in de verte) vanaf de dijk. Schuwacht 1 ligt links buiten beeld.

Foto 6. De voorzijdes van Schuwacht 146 (links) en 148 (rechts). Tussen de kantpannen van 146 en de daklijst is voldoende ruimte voor mussen, gierzwaluwen en vleermuizen om onder het dak te komen. Langs het voorraam is ook een kleine kier, die voldoende ruimte biedt voor vleermuizen om te verblijven. Bij beide panden is er voldoende ruimte onder de dakgoot om onder het dakbeschot te komen (zie ook foto's 7 en 10).

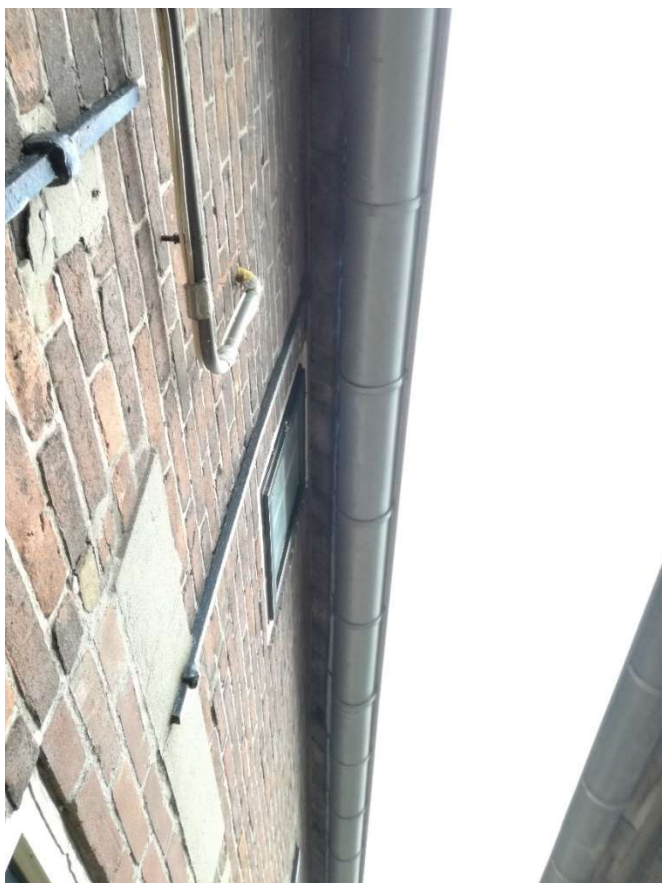

Foto 7. De dakgoot van Schuwacht 146 is met beugels bevestigd aan het dakbeschoot. Tussen de dakgoot en de muur is voldoende ruimte om onder het dak te komen.

Foto 8. Achterzijde van Schuwacht 146 (in het midden). Ook hier bieden de kantpannen van het woonhuis toegang tot het dak. De houten uitbouw heeft geen kieren; alle planken en de daklijst sluiten goed aan. Links is de houten 'kapschuur' te zien.

Foto 9. Schuwacht 148 (links) en 146 (rechts). Het dak van Schuwacht 146 is vernieuwd met nieuwe pannen en dakisolatie (zie foto 10). De dakramen sluiten goed aan.

Foto 10. Vanaf de onderzijde is goed te zien dat het dak van Schuwacht 148 voorzien is van een isolatiepakket. Tussen de isolatie en de dakgoot is voldoende ruimte voor vogels en vleermuizen om onder de pannen te komen.

Foto 11. Achterzijde van Schuwacht 148 met houten betimmering en de kleine uitbouw. De ruimte achter de betimmering tegen de achtergevel is bereikbaar voor vleermuizen via een kier onderlangs. De kleine uitbouw is leeg; de kieren tussen kozijnen langs de deur (hier niet te zien) en de muur zijn dusdanig groot dat vleermuizen in de uitbouw kunnen komen. De taxushaag recht s op de achtergrond scheidt Schuwacht 148 van 150.

Foto 12. Zicht op Schuwacht 150 vanaf de dijk. Rechts is nog net Schuwacht 148 te zien, met taxushaag en links het uiterste puntje van de schuur van Schuwacht 152. De panden op de achtergrond behoren tot het bedrijventerrein en worden niet gesloopt, evenals het erf tussen 150 en 152, dat wordt gebruikt door de boomrooier/klompenmaker.

Foto 13. Tussen de dakoverstek en de muren van beide kopgevels, en langs de klosjes zijn kieren en gaten aanwezig, waardoor vogels en vleermuizen onder het dak kunnen komen.

Foto 14. Tussen Schuwacht 150 en het bedrijfsgebouw is een kleine uitbouw aanwezig, die ook wordt gesloopt. De ruimte achter de daklijsten aan zowel de oost- als westzijde zijn bereikbaar voor vleermuizen door kieren onderlangs; in het geval van deze westelijke gevel boven de ramen.

Foto 15. Naast Schuwacht 150 staat een kleine houten blokhut die in gebruik is als kantoor. De blokhut is niet geschikt voor vleermuizen omdat het hout goed aansluit. Het dak is niet geschikt voor vogels vanwege de beperkte hoogte.

Foto 16. Zicht op Schuwacht 150 en de blokhut vanaf het erf tussen/achter Schuwacht 150-152. Dit terrein is in gebruik voor opslag van boomstammen en wordt gebruikt als werkterrein om stammen te splitsen tot haardhout. Op de achtergrond de dijk met de weg Schuwacht.

Foto 17. De voorzijde (woongedeelte) van de boerderij Schuwacht 152, met rechts Schuwacht 150 en de scheidingshaag.

Foto 18. Het woongedeelte van Schuwacht 152 is nieuw gebouwd met spouwmuren (op de foto zijn de open stootvoegen niet goed te zien, maar ze bevinden zich boven en onder de ramen). De dakgoot liggen in een ombouw, die overgaat in de holle overstek langs de aflopende gevels van de wolfskap. Tussen de kantpannen op de aflopende delen en de overstek is voldoende ruimte voor vogels en vleermuizen om de ruimte onder de pannen te bereiken.

Foto 19. Zicht op zowel het woongedeelte als de oude schuur van Schuwacht 152, vanaf de oprit. Links is Schuwacht 154a te zien. Geheel links, onder aan de dijk staat ook de woning Schuwacht 154, die niet tot het plangebied behoort. Achter de auto's begint de bomenrij met knotwilgen (zie ook foto 27) en in de verte is een deel van het bedrijventerrein te zien. Zowel de voor- als achtergevel van de schuur zijn voorzien van betimmering.

Foto 20. Zicht op de westelijke gevel van de schuur van Schuwacht 152 met een enorm dakoppervlakte en (van oudsher aanwezige) gaten in de muren. De ruimte onder de pannen is bereikbaar via de dakgoot. In de muren (zowel west- als oostgevel) zitten diverse scheuren.

Foto 21. Een deel van de oude stal, binnen in de schuur, die nog een groot deel van de oorspronkelijke indeling heeft. In de muur zijn, boven de ramen en tussen de balken, de gaten te zien. De achterzijde is deels voorzien van een zoldering, die hoger is dan de zolder aan de voorzijde van de schuur.

Foto 22. Zicht op de (lage) zoldering aan de voorzijde van de schuur. Doordat de schuur groot is, niet veel gebruikt wordt en vele rustige hoekjes heeft, is de schuur geschikt als (incidentele) rustplek voor bunzing en steenmarter. De schuur en de zolders zijn niet geheel geïnspecteerd op sporen van marters (prooiresten, latrines) vanwege veiligheid. De open balkenstructuur van de schuur is ook geschikt als verblijfplaats voor vleermuizen als gewone grootoorvleermuis en laatvlieger.

Foto 23. De kleine woning Schuwacht 154a met inpandige schuur (links is de schuurdeur te zien) staat niet direct aan de dijk.

Foto 24. Aan de achterzijde van Schuwacht 154a is de oorspronkelijke schuur verbouwd tot keuken en het oorspronkelijke schuin aflopende dak is vervangen door een plat dak. Het hoogteverschil is opgevangen door een brede daklijst; de muur aan de noordzijde (rechts op de foto) loopt enkele cm's door onder de daklijst. De holle ruimte achter de daklijst is bereikbaar via diverse kieren.

Foto 25. De kopgevels van Schuwacht 154a zijn voorzien van brede houten overstekken met waterborden. Tussen de muur en de overstek zijn kieren aanwezig, waardoor vleermuizen onder het dak kunnen komen.

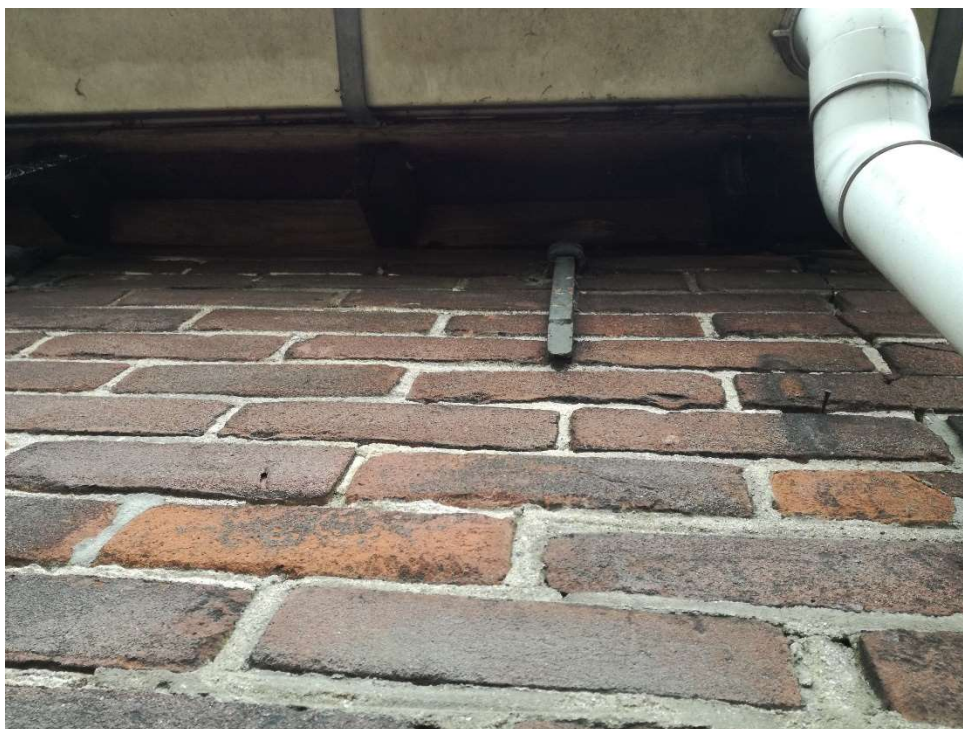

Foto 26. Zicht op de onderzijde van de dakgoot van Schuwacht 154a. Via kieren tussen muur en dakgoot en via gaten onder het waterbord kunnen vogels onder het dak komen.

Foto 27. Zicht op de knotbomenrij (buiten het plangebied) dat langs het bedrijventerrein loopt. Links is de schuur van Schuwacht 152 met betimmering te zien; rechts Schuwacht 154a met uitbouw. Rechts naast de watergang is de achtertuin van Schuwacht 154a te zien en daarnaast ligt, buiten de foto, de tuin met bomen van Schuwacht 156 (buiten plangebied)

Foto 28. Zicht op het erf achter Schuwacht 150-152 met bomenopslag. Op de achtergrond Schuwacht 154a en daarachter de grote bomen in de tuin van Schuwacht 156. Het erf en de bomen vallen buiten het plangebied, maar wel binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden.

Bijlage 2. Wet- en regelgeving

Wet natuurbescherming

Algemeen

Op 1 januari 2017 is de Wet natuurbescherming in werking getreden. Deze wet is de Nederlandse implementatie van de Europese Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn, aangevuld met nationale bepalingen. De Wet natuurbescherming vervangt de Natuurbeschermingswet 1998, de Flora- en faunawet en de Boswet.

De Wet natuurbescherming kent drie pijlers, namelijk:

- bescherming van Natura 2000-gebieden,
- bescherming van soorten,
- bescherming van houtopstanden.

Daarnaast is er een belangrijke plaats ingeruimd voor de zorgplicht (artikel 1.11). Vanuit deze zorgplicht moeten handelingen achterwege blijven waarvan men kan vermoeden zij nadelige gevolgen kunnen hebben voor beschermde gebieden of soorten.

In dit hoofdstuk volgt een eenvoudige weergave van de essentie van de Wet natuurbescherming, voor zover deze betrekking heeft op ruimtelijke ontwikkelingen en festiviteiten. Verbodsartikelen worden voor de leesbaarheid vereenvoudigd weergegeven. Raadpleeg voor de exacte formulering de wetstekst (<https://zoek.officielebekendmakingen.nl/stb-2016-34.html>).

Bescherming Natura 2000-gebieden

Vanuit de Europese Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn hebben de lidstaten de verplichting om speciale beschermingszones aan te wijzen. Deze speciale beschermingszones heten Natura 2000-gebieden. Elk Natura 2000-gebied heeft instandhoudingsdoelstellingen ten aanzien van:

- leefgebieden voor vogelsoorten, voor zover nodig voor de uitvoering van de Vogelrichtlijn, en/of
- natuurlijke habitats en de habitats van soorten, voor zover nodig voor de uitvoering van de Habitatrichtlijn.

Verboden (volgens artikel 2.7, lid 2) is elke activiteit (in de wet: project of handeling) zowel binnen als buiten een Natura 2000-gebied die, gelet op de instandhoudingsdoelstellingen:

- de kwaliteit van de natuurlijke habitats of de habitats van soorten in dat gebied kan verslechteren of,
- een significant verstorend effect kan hebben op de soorten waarvoor dat gebied is aangewezen.

De activiteit kan alleen doorgang vinden als Gedeputeerde Staten van de provincie waarin de activiteit plaatsvindt een vergunning verlenen. Voor diverse werkzaamheden in nationaal belang (zoals werkzaamheden rond de hoofdspoorwegen) is de minister van Economische Zaken bevoegd gezag.

Bescherming van soorten

De Wet natuurbescherming kent drie beschermingsregimes:

- beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn,
- beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn,
- beschermingsregime andere soorten.

Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn

Onder het beschermingsregime Vogelrichtlijn vallen alle van nature in Nederland in het wild levende vogels. Op basis van artikel 3.1 is het verboden om:

1. opzettelijk vogels te doden of te vangen;
2. opzettelijk vogelnesten, -rustplaatsen en -eieren te vernielen of te beschadigen of vogelnesten weg te nemen;
3. eieren van vogels te rapen en deze onder zich te hebben;
4. opzettelijk vogels te storen.

Het verbod om vogels opzettelijk te storen geldt niet wanneer dit niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de betreffende soort. Bij werkzaamheden in het broedseizoen kan het verlaten van nesten als gevolg van verstoring leiden tot het indirect doden van dieren of het aantasten van de functionaliteit van nesten en dus tot een overtreding van artikel 3.1, lid 1 en 2.

De vogelsoorten die jaar op jaar gebruik maken van hetzelfde nest zijn verdeeld over vier categorieën waarvan de nesten een jaarronde bescherming genieten. Ook is er een vijfde categorie van vogels waarvan een inventarisatie van de nesten gewenst kan zijn (zie Bijlage 3).

Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn

Onder het beschermingsregime Habitatrichtlijn vallen alle dieren uit:

- de Habitatrichtlijn, bijlage IV, onderdeel a,
- het Verdrag van Bern, bijlage II,
- het Verdrag van Bonn, bijlage I,

en alle planten uit:

- de Habitatrichtlijn, bijlage IV, onderdeel b,
- het Verdrag van Bern, bijlage I.

Volgend artikel 3.5 is het verboden om, voor zover het soorten betreft uit bovenstaande bijlagen:

1. opzettelijk dieren te doden of te vangen;
2. opzettelijk dieren te verstoren;
3. opzettelijk eieren van dieren te vernielen of te rapen;
4. voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren te beschadigen of te vernielen;
5. opzettelijk planten in hun natuurlijke verspreidingsgebied te plukken, te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

In de genoemde bijlagen van de verdragen van Bern en Bonn staan ook diverse vogelsoorten genoemd. Dit betekent dat voor deze soorten het (ver)storen ook verboden is wanneer dit geen effect heeft op de instandhouding van de betreffende soort.

Beschermingsregime andere soorten

Onder het 'beschermingsregime andere soorten' vallen een aantal soorten waarvoor er geen Europese verplichting ligt tot bescherming. Nederland geeft zo uitvoering aan de algemene verplichting van het Biodiversiteitsverdrag om de staat van instandhouding van dier- en plantensoorten te beschermen.

Volgens artikel 3.10. is het verboden om, voor zover het soorten uit deze lijst betreft:

1. opzettelijk dieren te doden of te vangen;
2. voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren te beschadigen of te vernielen;
3. opzettelijk planten in hun natuurlijke verspreidingsgebied te plukken, te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

Onder dit beschermingsregime vallen ook een groot aantal zeer algemene zoogdieren en amfibieën. Een groot deel van deze algemene soorten zijn door de provincies en het ministerie van EZ voor ruimtelijke ontwikkelingen vrijgesteld van de Wet natuurbescherming (zie Bijlage 4).

Ontheffing en vrijstellingen

Ontheffingen worden verleend door de Minister van Economische zaken of Gedeputeerde Staten, en geven een initiatiefnemer de mogelijkheid om onder voorwaarden de wet te overtreden. Vrijstellingen worden gegeven door de Minister van Economische zaken of Provinciale Staten en beschrijven handelingen en situaties waarin de wet niet van toepassing is.

Ontheffing voor het overtreden van de verbodsbepalingen of het verkrijgen van een vrijstelling kan alleen wanneer er:

- geen andere bevredigende oplossing bestaat;
- geen negatief effect is op de staat van instandhouding van de soort;
- en er voldaan is aan de in de wet genoemde belangen (artikel 3.3, lid 4b, artikel 3.8, lid 5b en artikel 3.10, lid 2).

Voor het beschermingsregime overige soorten is het voldoende als er voldaan wordt aan een in de wet genoemd belang.

Bescherming van houtopstanden

De Wet natuurbescherming geldt voor bos en andere 'houtopstanden' zoals houtwallen, heester- en struikheiden, struwelen of beplantingen van bosplantsoenen. De Wet natuurbescherming is van toepassing als:

- de houtopstand buiten de 'bebouwde kom Wet natuurbescherming' ligt;
- de houtopstand groter is dan 10 are (1.000 m²) of het om bomen gaat in een rijbeplanting van meer dan 20 bomen.

Volgens artikel 4.2 vallen buiten de bescherming houtopstanden:

- houtopstanden binnen door de gemeenteraad vastgestelde grenzen van de bebouwde kom houtopstanden;
- houtopstanden op erven of in tuinen en fruitbomen en windschermen om boomgaarden;
- naaldbomen bedoeld als kerstbomen en niet ouder dan twintig jaar en kweekgoed;
- uit populieren of wilgen bestaande wegbeplantingen, beplantingen langs waterwegen en eenrijige beplantingen langs landbouwgronden;
- het dunnen van een houtopstand;
- uit populieren, wilgen, essen of elzen bestaande beplantingen die zijn bedoeld voor de productie van houtige biomassa en die:
 - ten minste eens per tien jaar worden geoogst;

- bestaan uit minstens tienduizend stoven per hectare per beplantingseenheid bestaande uit een aaneengesloten beplanting die niet wordt doorsneden door onbeplante stroken breder dan twee meter;
- zijn aangelegd na 1 januari 2013.

Volgens artikel 4.2 is het verboden een houtopstand geheel of gedeeltelijk te vellen zonder daar melding van te doen bij Gedeputeerde Staten. Dit geldt niet voor het periodiek vellen van vriend- of hakhout. Binnen drie jaar moet het gevelde deel weer zijn herplant.

Vrijstellingen gelden er wanneer het vellen gebeurt middels een goedgekeurde gedragscode of de werkzaamheden voortvloeien uit instandhoudingsdoelstellingen voor Natura 2000-gebieden of nodig zijn voor aanleg en het onderhoud van brandgangen op natuurterreinen.

Natuurnetwerk Nederland

Het Natuurnetwerk Nederland (NNN; voorheen Ecologische Hoofdstructuur (EHS)) bestaat uit planologisch beschermde gebieden die zijn aangewezen om ecologische verbindingen te realiseren tussen belangrijke natuurgebieden. Deze natuurgebieden en de verbindingen daartussen vormen samen een ecologisch netwerk. De wezenlijke kenmerken en waarden van het NNN mogen niet door een ingreep worden aangetast. Alle (mogelijke) effecten van een voorgenomen ingreep moeten daarop dan ook worden getoetst. De provincie waarbinnen het plangebied valt geeft invulling aan het NNN en is daartoe het bevoegd gezag. Voor meer informatie over het NNN en het toetsingskader zie <http://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/natuur-en-biodiversiteit/natuurnetwerk-nederland>.

Wet dieren

De Wet natuurbescherming kent geen verbod op het verwonden van dieren. Dit is namelijk al verboden in de Wet dieren. Volgens artikel 2.1 van de Wet dieren, eerste lid, is het namelijk verboden om:

- zonder redelijk doel of met overschrijding van hetgeen ter bereiking van zodanig doel toelaatbaar is, bij een dier pijn of letsel te veroorzaken dan wel de gezondheid of het welzijn van het dier te benadelen.

De Wet dieren kent een ontheffingsmogelijkheid, maar alleen als het belang van het welzijn van dieren zich er niet tegen verzet. Een ontheffing is niet nodig wanneer vaststaat dat het mogelijk verwonden van dieren een 'redelijk doel' dient, of 'noodzakelijk' is. In deze rapportage wordt niet getoetst aan de Wet dieren.

Bijlage 3. Jaarrond beschermde nesten

Het Ministerie van LNV (nu: EZ) heeft in augustus 2009 de lijst met vogelsoorten waarvan de nesten het hele jaar door beschermd zijn aangepast. Met ingang van 26 augustus 2009 geldt een jaarronde bescherming van nestplaatsen van de soorten van categorie 1-4. Voor de soorten van categorie 5 is een inventarisatie gewenst.

Nederlandse naam	Wetenschappelijke naam	Categorie
steenuil	<i>Athene noctua</i>	1
gierzwaluw	<i>Apus apus</i>	2
huismus	<i>Passer domesticus</i>	2
roek	<i>Corvus frugilegus</i>	2
grote gele kwikstaart	<i>Motacilla cinerea</i>	3
kerkuil	<i>Tyto alba</i>	3
oehoe	<i>Bubo bubo</i>	3
ooievaar	<i>Ciconia ciconia</i>	3
slechtvalk	<i>Falco peregrinus</i>	3
boomvalk	<i>Falco subbuteo</i>	4
buizerd	<i>Buteo buteo</i>	4
havik	<i>Accipiter gentilis</i>	4
ransuil	<i>Asio otus</i>	4
sperwer	<i>Accipiter nisus</i>	4
wespendief	<i>Pernis apivorus</i>	4
zwarte wouw	<i>Milvus migrans</i>	4
blauwe reiger	<i>Ardea cinerea</i>	5
boerenzwaluw	<i>Hirundo rustica</i>	5
bonte vliegenvanger	<i>Ficedula hypoleuca</i>	5
boomklever	<i>Sitta europaea</i>	5
boomkruiper	<i>Certhia brachydactyla</i>	5
bosuil	<i>Strix aluco</i>	5
brilduiker	<i>Bucephala clangula</i>	5
draaihals	<i>Jynx torquilla</i>	5
eidereend	<i>Somateria mollissima</i>	5
ekster	<i>Pica pica</i>	5
gekraagde roodstaart	<i>Phoenicurus phoenicurus</i>	5
glanskop	<i>Parus palustris</i>	5
grauwe vliegenvanger	<i>Muscicapa striata</i>	5
groene specht	<i>Picus viridis</i>	5
grote bonte specht	<i>Dendrocopos major</i>	5
hop	<i>Upupa epops</i>	5
huiszwaluw	<i>Delichon urbicum</i>	5
ijsvogel	<i>Alcedo atthis</i>	5
kleine bonte specht	<i>Dendrocopos minor</i>	5
kleine vliegenvanger	<i>Ficedula parva</i>	5
koolmees	<i>Parus major</i>	5
kortsnavelboomkruiper	<i>Certhia familiaris macrodactyla</i>	5
oeverzwaluw	<i>Riparia riparia</i>	5
pimpelmees	<i>Parus caeruleus</i>	5
raaf	<i>Corvus corax</i>	5
ruigpootuil	<i>Aegolius funereus</i>	5
spreeuw	<i>Sturnus vulgaris</i>	5
tapuit	<i>Oenanthe oenanthe</i>	5

torenvalk	<i>Falco tinnunculus</i>	5
zeearend	<i>Haliaeetus albicilla</i>	5
zwarte kraai	<i>Corvus corone</i>	5
zwarte mees	<i>Periparus ater</i>	5
zwarte roodstaart	<i>Phoenicurus ochruros</i>	5
zwarte specht	<i>Dryocopus martius</i>	5

Bijlage 4. Vrijstelling per provincie

	Wnb	Friesland	Groningen	Noord-Holland	Flevoland	Overijssel	Drenthe	Gelderland	Utrecht	Zuid-Holland	Zeeland	Noord-Brabant	Limburg
Zoogdieren													
Aardmuis													
Bosmuis (1)													
Bunzing						5							
Dwergmuis													
Dwergspitsmuis													
Eekhoorn													2
Egel						5							
Gewone bosspitsmuis													
Haas													
Hermelijn						5							
Huisspitsmuis (1)													
Konijn													
Molmuis													
Ondergrondse woelmuis													
Ree													
Rosse woelmuis													
Steenmarter													3
Tweekleurige bosspitsmuis													
Veldmuis (1)													
Vos													
Wezel						5							
Wild zwijn													
Woelrat													
Amfibieën													
Bastaardkikker													
Bruine kikker													
Gewone pad													
Kleine watersalamander													
Meerkikker													
Reptielen													
Hazelworm													4
Levendbarende hagedis													3

■ groen = vrijgesteld
■ oranje = niet vrijgesteld
■ geel = vrijgesteld met voorwaarden

1. en alg vrijstelling in/op gebouwen (Wn art 3.10 3de lid)
2. vrijgesteld in de periode maart-april en juli t/m november
3. vrijgesteld in periode 15 augustus t/m februari
4. vrijgesteld in periode juli t/m september
5. met ingang van 4de kwartaal 2019